

SEVİNÇ GETİRİCİ HABER YUHANNA (İman ve Yaşam)

Önsöz

Birinci yüzyılın sonlarında Tanrı esiniyle kaleme alınan bu İncil parçasının yazarı adını bildirmiyor. İsa'nın On İki Öğrencisi'nden Yuhanna olduğu anlaşılan bu kişi kendisini İsa'nın sevdiği öğrenci olarak tanımlıyor (13:23; 21:7,20; 19:26). Yazar anlattığı olaylara doğrudan doğruya tanık olduğunu belirtiyor (1:14; 19:35; 21:24).

Yazının ana konusu, Giriş'te belirtildiği gibi, insan bedeninde açıklanan öncesiz Tanrı Sözü'dür (1:1-18). Yazar, İsa'nın yedi çarpıcı mucizesi üzerinde özellikle duruyor. Bunlardan başka, O'nun ölümler arasından dirilişi tümünden kanıtlayıcı Tanrı olgusu olarak belirtiliyor. Dirilişinden sonra, başarısızlıkta bocalayan öğrencilerine yüz elli üç iri balık tutturuyor. Bu seçkin belirtileri insanların Mesih'e iman etmesi ve sonsuz yaşam gönençine gelmesi için kaleme aldığını vurguluyor yazar (20:30,31).

İsa, "Yol da, gerçek de, yaşam da Ben'im" der (14:6). Bu yazıda İsa, güncel yaşamla ilgili nesnelere, varlıkları soyut açıdan dile getirerek sayısız ruhsal gerçeğe yakından ışık tutar; su, ekmek, çoban, koyun, vb.

Yuhanna'nın yazısı, konuları başka açıdan ve zaman döneminden ele alan Matta, Markos, Luka yazılarından ayrımlı bir özellik taşımaktadır. Onlar daha çok İsa'nın Galile'deki hizmetini konu ederken, Yuhanna Yeruşalim'deki hizmet üzerinde durur. Onlar İsa'nın öğretisini simgeler yoluyla anlatırken, Yuhanna bunu karşılıklı konuşmalarla dile getirir. Bunların yanı sıra daha birçok ayırım belirgindir. Çünkü her bir yazar başka başka okuyucu topluluklarına seslenmiştir. Ayrıca Yuhanna'nın bu parçayı ilk üç yazardan daha geç bir tarihte yazmış olduğu da belirtilmeli. İlk üç yazarın üzerinde durduğu konular İsa Mesih'in yaşamıyla ve O'na ilişkin olgular mozaiğiyle dōşeliyken dōrdüncü yazarın yaklaşımı belirgin biçimde tanrıbilim gerçekleriyle donatılmıştır.

Bu yazı şöyle özetlenebilir:

- I.** Giriş 1:1-18
- II.** İsa'nın dünyaya açıklanışı 1:19-12:50
- III.** İsa'nın öğrencilerine açıklanışı 13:1-17:26
- IV.** İsa'nın çarmıha çakılışı ve dirilişi 18:1-21:25

GİRİŞ

Öncesiz Söz 1:1-5

1 Başlangıçta^a Söz^b vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı. ²O'ydu başlangıçta Tanrı'yla birlikte olan. ³Kurulu düzen^c O'nun aracılığıyla oluştu ve oluşanlardan bir teki O'nsuz olmadı. ⁴Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların Işığı'ydı.*
⁵Ve Işık karanlıkta aydınlık verir; karanlık ise onu alt etmedi.

^a Olanlar olmadan önce

^b Kelam, Logos

^c Her şey

Dünya O'nu Bilmedi 1:6-11

⁶Tanrı'dan gönderilmiş bir adam ortaya çıktı, adı Yahya idi. ⁷O tanıklık etmeye geldi. Işık için tanıklık etsin ve herkes onun aracılığıyla imana kavuşsun diye geldi.

⁸Kendisi o Işık değildi, sadece Işık için tanıklık etmeye geldi.

⁹Söz gerçek Işık'tı; tüm insanları aydınlığa kavuşturmak için dünyaya gelen Işık. ¹⁰O dünyadaydı. Dünya O'nun aracılığıyla oluştu, ama dünya O'nu bilmedi.

¹¹Kendi ülkesine geldiyse de kendi toplumu O'nu kabul etmedi.

O'nu Kabul Edenlerin Yetkisi 1:12-18

¹²Kendisini kabul edenlere –O'nun adına iman edenlere– gelince onlara Tanrı'nın çocukları olma yetkisi verdi. ¹³Bunlar doğal kan ilişkisinden, beden isteginden ya da insan isteginden doğmadı; bambaşka yöntemde Tanrı'dan doğdular.

¹⁴Söz beden oldu, kayra ve gerçekle dolu olarak aramızda yaşadı.* O'nun yüceliğini Baba'dan gelen biricik Oğul'un yüceliği niteliğinde gördük.

¹⁵Yahya O'nun için tanıklık etti ve bağırarak açıkladı:

“Sizlere, ‘Benden sonra gelen benden üstündür; çünkü O benden önce vardı’ dediğim işte budur. ¹⁶Hepimiz O'nun sınırsız doluluğundan kayra ardına kayra aldık.

¹⁷Çünkü ruhsal yasa^a Musa aracılığıyla verildi. İsa Mesih aracılığıyla ise, kayra ve gerçek geldi. ¹⁸Hiçbir vakit hiç kimse Tanrı'yı görmedi. Baba'nın bağrında olan Tanrı, –biricik Oğul^b– O bildirdi O'nu.”

MESİH'E ÖZGÜ GÜCÜN AÇIKLANIŞI

Yahya'dan Gelen İlk Tanıklık: O Aranızda Duruyor 1:19-28

(Matta 3:1-12; Markos 1:7,8; Luka 3:15-17)

¹⁹Yahudi yetkililer^c “Sen kimsin?” diye sormaları için, Yerusulim'den Yahya'ya rahiplerle Levililer^d gönderdi. Bunun üzerine Yahya tanıklıkta bulundu. ²⁰Hiçbir şeyi örtbas etmeden açık açık konuştu. “Ben Mesih değilim” yolundaki bildirisi çok açıktı.

²¹“Öyleyse kimsin? İlyas mısın sen?” diye sordular. Yahya, “Değilim” dedi. “Sen o peygamber misin?” sorusuna da, “Hayır” diye karşılık verdi. ²²Bu kez, “Öyleyse kim olduğunu söyle de bizi gönderenlere yanıt verelim” dediler. “Sen kendin için ne diyorsun?” ²³Yahya, Yeşaya peygamberin bildirisini aktararak onları yanıtladı:

“Ben «Rab'bin yolunu düzleyin» diye

Çölden yükselen bir sesim.”

²⁴Gönderilenler Ferisiler'dendi^e.

²⁵Ona başka bir soru yöneltip, “Öyleyse” dediler, “Sen ne Mesih, ne İlyas, ne de o peygambersen, nasıl oluyor da vaftiz ediyorsun?”*

^a Eski Antlaşma'da Musa peygamber aracılığıyla iletilen şeriat (ruhsal yasa), Musa'nın beş yazısından oluşur: (Tevrat, Pentatefk).

^b Tanrı

^c Yahudi dininin önde gelen temsilcileri.

^d bkz. Luka 10:32

^e bkz. Matta 3:7

1:23 Yeşaya 40:3

²⁶Yahya, “Ben su ile vaftiz ediyorum” diye yanıtladı, “Ama tanımadığınız o kişi aranızda duruyor. ²⁷O benden sonra gelendir. Ben O’nun çarığının bağlarını bile çözmeye yaraşır biri değilim.”

²⁸Tüm bunlar Ürdün’ün ötesinde, Beytanya’da Yahya’nın vaftiz ettiği yerde oldu.

Yahya’dan Gelen İkinci Tanıklık: İşte Tanrı Kuzusu 1:29-34

²⁹Yahya ertesi gün İsa’nın kendisine doğru geldiğini görerek, “İşte dünyanın günahını kaldıran Tanrı Kuzusu!” dedi. ³⁰“Kendisi için, ‘Benden sonra benden üstün bir adam geliyor; çünkü O benden önce vardı’ diye bildirdiğim birey budur. ³¹Bu kişinin kimliğini bilmiyordum. Ama O İsrail’e açıklansın diye ben suyla vaftiz ederek geldim.”

³²Yahya tanıklığını şu sözlerle sürdürdü: “Ruh’un gökten güvercin gibi inerek O’nun üzerinde durduğunu gördüm. ³³Bu kişinin kimliğini bilmiyordum. Ama suyla vaftiz etmek için beni gönderenin kendisi, ‘Ruh’un kimin üzerine inip durduğunu görürsen Kutsal Ruh’la vaftiz eden O’dur’ dedi. ³⁴Ben de görüp Tanrı’nın Oğlu budur diye tanıklık ettim.”

İsa’nın İlk Öğrencileri 1:35-42

³⁵Ertesi gün Yahya yine öğrencilerinden ikisiyle birlikte duruyordu. ³⁶İsa’nın gezindiğini görünce, “İşte Tanrı Kuzusu!” dedi. ³⁷İki öğrenci O’nun dediğini duyarak İsa’nın ardı sıra gitti. ³⁸İsa dönüp kendisini izlediklerini görünce, “**Ne istiyorsunuz?**” diye sordu. Onlar da, “Rabbi! (Anlamı Öğretmen’dir) Nerede oturuyorsun?” dedi. ³⁹İsa, “**Gelin de görün**” deyince, gidip nerede oturduğunu gördüler ve o gün O’nun yanında kaldılar. Saat öğleden sonra dört sularıydı.

⁴⁰Yahya’nın dediğini duyup İsa’nın ardı sıra giden iki kişiden biri Simon Petros’un kardeşi Andreas idi. ⁴¹Andreas hemen kardeşi Simon’u bulup ona, “Biz Mesih’i^a (Anlamı Hristos’tur) bulduk” dedi. ⁴²Onu İsa’ya getirdi. İsa ona bakarak, “**Sen Yuhanna oğlu Simon’sun**” dedi. “**Kifas** (Petros diye çevrilir) **adıyla çağırılacaksınız.**”

İsa’nın İkinci Grup Öğrencileri 1:43-51

⁴³Ertesi gün İsa, Galile’ye gitmeye karar verdi. Filippus’u bulup, “**Ardım sıra gel**” dedi. ⁴⁴Filippus, Andreas’la Petros’un kenti Beytsayda’dandı. ⁴⁵Filippus Natanael’i bulup, “Musa’nın ruhsal yasada bildirdiği ve peygamberlerin haber verdiği Yusuf oğlu* Nasıralı İsa’yı bulduk” dedi.

⁴⁶Natanael ona, “Nasıra’dan iyi bir şey çıkabilir mi?” diye sordu. Filippus, “Gel de gör!” diye yanıtladı. ⁴⁷İsa, Natanael’in kendisine doğru geldiğini görünce onun için, “**İşte içinde düzenbazlık bulunmayan gerçek bir İsraili**” dedi. ⁴⁸Natanael, “Beni nereden tanıyorsun?” diye sordu. İsa, “**Filippus çağırılmadan önce seni incir ağacının altında gördüm**” dedi. ⁴⁹Natanael, “Rabbi” dedi. “Sen Tanrı’nın Oğlu’sun, İsrail’in Kralı’sın.” ⁵⁰İsa yanıtladı: “**Seni incir ağacının altında gördüm dediğim için mi inanıyorsun? Bunlardan daha üstününü göreceksin.**” ⁵¹Ve ekledi: “**Size önemle belirtirim ki, göğün açıldığını ve Tanrı’nın meleklerini İnsanoğlu üzerine yükselmekte ve inmekte göreceksiniz.**”

^a bkz. Matta 1:1; Habercilerin İşleri 10:38

İlk Belirti 2:1-12

2 Üçüncü gün^a Galile'nin Kana kentinde bir düğün vardı. İsa'nın annesi de oradaydı. ²İsa da öğrencileriyle birlikte düğüne çağırılmıştı. ³Şarap tükenince İsa'nın annesi O'na, "Şarapları kalmadı" dedi. ⁴İsa, "**Buna karışmamalısın, anne!**"^b diye yanıtladı. "**Vaktim daha gelmedi.**" ⁵Annesi hizmet edenlere, "Size ne derse yapın" dedi.

⁶Orada Yahudiler'in töresel paklanma gelenekleri için kullanılan taştan yapılmış altı su küpü duruyordu. Her biri yaklaşık yetmiş ile yüz litre su alırdı. ⁷İsa hizmet edenlere, "**Küpleri suyla doldurun**" dedi. Küpleri ağzına dek doldurdular. ⁸İsa, "**Şimdi birazını alıp tören başkanına götürün**" dedi. Onlar da götürdü.

⁹Tören başkanı şarap olmuş suyu tattığında bunun nereden geldiğini kestiremedi. Oysa suyu getiren ev uşakları olanı biteni biliyordu. Tören başkanı güveyi çağırıp, ¹⁰"Başkaları önce en iyi şarabı sunar" dedi. "Ancak çağrılılar bol bol içtikten sonra sıradan şarabı çıkarır. Ama sen en iyi şarabı şu ana dek sakladın."

¹¹İsa bu ilk belirtiyi* Galile'nin Kana kentinde gösterdi ve yüceliğini açıkladı. Öğrencileri O'na iman etti.

¹²Bundan sonra İsa, annesi, kardeşleri ve öğrencileri Kafarnahum'a inerek^c orada birkaç gün kaldılar.

İsa Tapınağı Arıtıyor 2:13-22

(Matta 21:12,13; Markos 11:15-18; Luka 19:45,46)

¹³Yahudiler'in Passah kutlayışı^d yakındı. İsa, Yeruslaim'e çıktı.

¹⁴Tapınakta sığır, koyun, güvercin satıcılarıyla para değiştirenleri kurulup oturmuş buldu. ¹⁵İplerden bir kamçı yapıp tümünü –koyunları, sığırları da– tapınaktan dışarıya attı. Para değiştirenlerin paralarını çevreye saçıp masalarını devirdi. ¹⁶Güvercin satıcılarına, "**Bunları buradan kaldırın**" dedi. "**Babam'ın Evi'ni^e pazar dönüştürmeyin.**" ¹⁷Öğrencileri Kutsal Kitap'ta O'na ilişkin şu sözü anımsadılar:

"Evin için gösterdiğim çaba beni yiyip tüketecek."

¹⁸Bunun üzerine Yahudi yetkililer O'na, "Yaptığın bu işlerin doğruluğuna ilişkin ne belirti göstereceksin bize?" diye sordular. ¹⁹İsa şu yanıtı verdi: "**Bu tapınağı yıkın. Üç gün içinde onu yeniden yükselteceğim.**" ²⁰Bunun üzerine Yahudiler, "Bu tapınağı kurmak kırk altı yıl sürdü" dediler. "Üç gün içinde mi onu yükselteceksin?" ²¹Oysa İsa bedeninin tapınağından* söz ediyordu. ²²Öyle ki, ölümden dirildiğinde öğrencileri İsa'nın bundan söz ettiğini anımsayarak Kutsal Yazı'ya ve İsa'nın söylemiş olduğu söze iman etti.

İsa'nın İnsana İlişkin Bilgisi 2:23-25

²³Passah kutlayışında İsa Yeruslaim'deyken birçokları gösterdiği belirtileri görerek O'nun adına iman etti. ²⁴Ama İsa kendisini onların isteklerine kaptırmadı. Çünkü hepsini tanıyordu. ²⁵İnsana ilişkin kimsenin tanıklığına gereksinimi yoktu. Çünkü insan yüreğinden geçenleri biliyordu.

^a İsa'nın Yahya'dan ayrılıp Kana kentine gelmesi iki gün sürdü.

^b Ey kadın!

^c bkz. Matta 20:17

^d bkz. Matta 26:2

^e Tanrı'nın tapınağı.

İnsan Yeniden Nasıl Doğabilir? 3:1-21

3 Ferisiler arasında Nikodimos adında bir adam vardı. Yahudiler'in önderlerindendi. ²Bu adam gece İsa'nın yanına gelip, "Rabbi" dedi. "Senin Tanrı'dan gelen bir öğretmen olduğunu biliyoruz. Çünkü Tanrı kendisiyle olmadıkça kimse senin yaptığın bu belirtileri yapamaz."

³İsa, "Sana önemle belirtirim ki" dedi, "İnsan yeniden doğmadıkça^a Tanrı'nın hükümrانlığını göremez." ⁴Nikodimos sordu: "Yetişkin bir adam nasıl doğabilir? Anasının rahmine girip ikinci kez doğacak değil ya!" ⁵İsa yanıtladı: "Sana önemle belirtirim ki, insan sudan ve Ruh'tan doğmadıkça Tanrı'nın hükümrانlığına giremez. ⁶Bedenden doğan bedendir, Ruh'tan doğan ruhtur.

⁷"Sana yeniden doğmalısınız dediğime şaşma. ⁸Rüzgâr dilediği yerde eser. Onun sesini işitirsin, ama nereden gelip nereye gittiğini bilmezsin. Ruh'tan doğan herkes böyledir." ⁹Nikodimos, "Bu nasıl olur?" diye sordu. ¹⁰İsa, "Sen İsrail'in öğreticisiyken bunları bilmiyor musun?" diye yanıtladı. ¹¹"Sana önemle belirtiyorum: Bildiğimizi söylüyor, gördüğümüze tanıklık ediyoruz ama tanıklığımızı kabul etmiyorsunuz. ¹²Size bu dünyaya ilişkin olanları anlattığımda inanmazsanız, göklere ilişkin olanları anlattığımda nasıl inanırsınız?

¹³"Gökten inmiş olan İnsanoğlu'ndan^b başka hiç kimse göğe çıkmış değildir. ¹⁴Tıpkı Musa'nın çölde yılanı yükselttiği gibi İnsanoğlu'nun da yükselmesi gerekir. ¹⁵Öyle ki, O'na iman eden herkesin sonsuz yaşamı olsun. ¹⁶Çünkü Tanrı dünyayı o denli sevdi ki, biricik Oğlu'nu verdi. Öyle ki, her kim O'na iman ederse mahvolmasın, sonsuz yaşama kavuşsun.

¹⁷"Çünkü Tanrı, Oğlu'nu dünyayı yargılamak amacıyla göndermedi. Dünya O'nun aracılığıyla kurtulsun diye gönderdi. ¹⁸O'na iman eden yargılanmaz; iman etmeyense nasıl olsa yargılanmıştır. Çünkü Tanrı'nın biricik Oğlu'nun adına iman etmemiştir. ¹⁹Yargı şudur: Dünyaya ışık geldi, ama insanlar karanlığı ışık'tan daha çok sevdi. Çünkü onların işleri kötüdür. ²⁰Çünkü kötülük yapan herkes ışığa kin besler ve yaptıkları ortaya çıkmasın diye ışığa yaklaşmaz. ²¹Gerçeği uygulayan ise, yaptıklarının Tanrı bağlılığında yapıldığını göstermek için ışığa gelir."

Yahya'nın Üçüncü Tanıklığı: Yukarıdan Gelen Herkesten Üstündür 3:22-36

²²Bundan sonra İsa'yla öğrencileri Yahudiye yöresine gittiler. Orada İsa onlarla kalıyor ve vaftiz ediyordu. ²³Yahya da Salim yakınında Aynun'da vaftiz ediyordu. Çünkü orada bol su vardı. Birçokları gelip vaftiz ediliyordu. ²⁴Yahya daha cezaevine atılmamıştı.

²⁵Yahya'nın öğrencileriyle bir Yahudi arasında dinsel paklanma töresi konusunda bir tartışma çıktı. ²⁶Yahya'ya varıp, "Rabbi" dediler. "Bak, Ürdün'ün karşı yakasında seninle birlikte olan, kendisine ilişkin tanıklık ettiğin kişi vaftiz ediyor ve herkes O'na gidiyor."

²⁷Yahya, "Eğer kendisine gökten verilmezse hiç kimse kendiliğinden bir şey alamaz" diye yanıtladı. ²⁸"Ben Mesih değilim, ama O'nun öncüsü olarak gönderildim" dediğime siz kendiniz tanıksınız. ²⁹Gelinle kim evleniyorsa güvey O'dur. Ama güveyin ayakta durup dinleyen arkadaşı O'nun sesini duyunca çok sevinir. Böylece benim bu sevincim tümlandı. ³⁰O'na yükselmek, banaysa geride kalmak yaraşır.

^a Yüceden doğmadıkça.

^b bkz. Matta 8:20

2:17 Mezmur 69:9

³¹“Yüceden gelen herkesten üstündür. Yeryüzünden olan yerseldir ve yer açısından konuşur. Gökten gelen, herkesten üstündür. ³²Ne görmüş ve duymuşsa buna tanıklık eder, ama tanıklığını kimse kabul etmez. ³³O’nun tanıklığını kabul eden, Tanrı’nın gerçek olduğuna mühür basmıştır. ³⁴Tanrı’nın gönderdiği kişi Tanrı’nın sözlerini konuşur. Çünkü Tanrı Ruh’u sınırlı kapsamda vermez.

³⁵“Baba Oğul’u sever. Her şeyi O’nun eline vermiştir. ³⁶Oğul’a iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Oğul’u dinlemeyene gelince yaşam yüzü görmez. Tam tersine, Tanrı’nın öfkesi onun üzerinde kalır.”

Sonsuz Yaşam Suyu 4:1-38

4 İsa’nın Yahya’dan daha çok öğrenci topladığını ve vaftiz ettiğini Ferisiler duymuştu. Rab bunu biliyordu. ²Oysa İsa’nın kendisi değil, sadece öğrencileri vaftiz ediyordu. ³İsa Yahudiye’den ayrılıp yeniden Galile’ye gitti. ⁴Yolculuk ederken Samiriye’den geçmesi gerekiyordu. ⁵Samiriye’nin Sihar denilen kasabasına geldi. Burası Yakup’un oğlu Yusuf’a verdiği toprağa yakındı. ⁶Yakup’un kuyusu bu yerdedi. Yolculuktan yorgun düşen İsa kuyunun başına oturdu. Vakit öğleyin on iki sularıydı.

⁷Samiriyeli bir kadın su çekmeye geldi. İsa ona, “**Bana da ver içeyim**” dedi. ⁸Öğrencileri kasabaya yiyecek almaya gitmişti. ⁹Samiriyeli kadın, “Sen Yahudi’sin bense Samiriyeli bir kadını” dedi. “Nasıl olur da benden içecek su istersin?” Çünkü Yahudiler’in Samiriyeliler’le hiç ilişkileri yoktur.

¹⁰İsa, “**Eğer Tanrı’nın armağanını ve sana, ‘Bana su ver, içeyim’ diyenin kim olduğunu bilseydin**” dedi, “**Sen O’ndan isteyecektin; O da sana yaşam suyunu verecekti.**” ¹¹Kadın, “Efendi” dedi. “Su çekecek bir kovan yok, kuyu da derin. Nereden sahip oluyorsun sen yaşam suyuna? ¹²Bu kuyuyu bize veren atamız Yakup’tur. Kendisi de, oğulları da, davarları da buradan içmiştir. Yoksa sen ondan da üstün biri misin?^a”

¹³İsa yanıtladı: “**Bu sudan içen herkes yeniden susayacak. ¹⁴Oysa benim vereceğim sudan her kim içerse sonsuza dek susamayacaktır. Vereceğim su sonsuz yaşam sağlamak için onun iç varlığında kaynaklanan bir pınar olacaktır.**”

¹⁵Kadın, “Efendi” dedi. “Bu suyu bana ver. Ne susayayım, ne de su çekmek için buraya dek geleyim.” ¹⁶İsa, “**Git, kocanı çağır, sonra buraya dön**” dedi. ¹⁷Kadın, “Kocam yok” diye yanıtlayınca İsa ona, “**Kocam yok demekle doğru söyledin**” dedi. ¹⁸“**Çünkü beş kocaya vardın ve şu anda birlikte yaşadığın kişi kocan değil. Bu konuda doğru konuştun.**”

¹⁹Kadın, “Efendi” dedi. “Görüyorum ki sen bir peygambersin. ²⁰Bizim atalarımız^b şu dağda tapındı, ama sizler tapınılması gereken yer Yeruşalim’dedir dersiniz.”

²¹İsa, “**Bana inan ey kadın**” dedi. “**Vakit geliyor. O zaman Baba’ya ne bu dağda, ne de Yeruşalim’de tapınacaksınız. ²²Siz bilmediğinize tapınıyorsunuz; bizse bildiğimize tapınıyoruz. Çünkü kurtuluş Yahudiler’den gelir. ²³Ama gerçek tapınıcıların Baba’ya ruhta ve gerçekte tapınacakları vakit geliyor ve işte o vakit şimdidir. Çünkü Baba kendisine böyle tapınanları arıyor. ²⁴Tanrı Ruh’tur^c ve O’na tapınanların ruhta ve gerçekte tapınması gerektir.**” ²⁵Kadın, “Biliyorum ki, Hristos denilen Mesih gelecektir” dedi. “O gelince bize her şeyi bildirecek.”

^a bkz. Luka 1:33

^b **Kadının ataları:** Samiriyeliler.

^c Tanrı’yi en gerçekçi açıklayış.

²⁶İsa, “**Seninle konuşan ben, O Kişi'yim^a**” dedi.

²⁷Bu sırada İsa'nın öğrencileri geldi. O'nun bir kadınla konuşmasına şaşılar. Buna karşın hiçbir kadına, “Sen ne arıyorsun?” ya da İsa'ya, “Niçin bu kadınla konuşuyorsun?” diye sormadı. ²⁸Kadın su testisini bıraktı, kasabaya gidip halka, ²⁹“Gelin, tüm yaptıklarımı bana söyleyen adamı görün” dedi. “Acaba Mesih bu mu?” ³⁰Halk kasabadan çıkmış, İsa'ya geliyordu.

³¹Bu arada öğrencileri O'na, “Rabbi, bir şey ye” diyordu. ³²Ama İsa, “**Sizin bilmediğiniz bir yiyeceğim var**” dedi. ³³Öğrenciler birbirlerine, “Acaba biri O'na yiyecek mi getirdi?” diye sordular. ³⁴İsa, “**Benim yiyeceğim, beni gönderenin isteğini yapmak ve O'nun işini sonuçlandırmaktır**” dedi. ³⁵“**Sizler ürünün biçilmesine daha dört ay var demiyor musunuz? Ben de size diyorum ki, gözlerinizi kaldırın da ürünü biçilmeye hazır, ağarmış tarlalara bakın.**” ³⁶“**Eken de, biçen de hep birlikte sevin sin diye, biçen karşılığını alıyor, sonsuz yaşam için ürün topluyor.**” ³⁷“**Çünkü burada, ‘Biri eker, öbürü biçer’ sözü doğrudur.**” ³⁸“**Sizi emek vermediğiniz ekini biçmeye gönderdim. Başkaları emek verdi, sizse onların emeğine kondunuz.**”

Samiriye Halkı İsa'ya İman Ediyor 4:39-42

³⁹“Tüm yaptıklarımı bana söyledi” diye tanıklık eden kadının sözü üzerine, o kasabadaki Samiriyeliler'in birçoğu İsa'ya iman etti. ⁴⁰O'na geldiklerinde de yanlarında kalması için Samiriyeliler kendisinden dilekte bulundu. O da iki gün orada kaldı. ⁴¹İsa'nın sözü üzerine daha birçok kişi iman etti.

⁴²Kadına da, “Bundan böyle iman etmemiz senin söylemen nedeniyle değildir” dediler. “Biz kendimiz O'nu duyduk ve gerçekten dünyanın kurtarıcısı olduğunu biliyoruz.”

Galile'de Bir Belirti 4:43-54

⁴³İsa iki gün sonra oradan ayrılıp Galile'ye gitti. ⁴⁴Daha önce bir peygamberin kendi ülkesinde değeri olmadığına tanıklık etmişti. ⁴⁵Bu kez Galile'ye geldiğinde Galileliler O'nu candan kabul etti. Çünkü onlar da Passah kutlayışına katılmış ve kutlama süresince Yeruşalim'de yaptığı işlerin tümünü görmüşlerdi.

⁴⁶Bunun üzerine İsa suyu şarap yaptığı Galile'nin Kana kentine yeniden geldi. Orada bir saray görevlisi vardı, oğlu Kafarnahum'da hastaydı. ⁴⁷İsa'nın Yahudiye'den Galile'ye geldiğini duyunca yanına vardı ve yetişip oğlunu iyi etmesi için O'na yakardı. Çünkü oğlu ölümün eşiğindedi. ⁴⁸İsa ona, “**Belirtiler ve göz kamaştırıcı eylemler görmedikçe hiçbir zaman iman etmeyeceksiniz**” dedi. ⁴⁹Saray görevlisi, “Efendi çocuğum ölmeden önce yetiş” dedi. ⁵⁰İsa, “**Git, oğlun yaşıyor**” diye yanıtladı. Adam, İsa'nın dediğine iman edip gitti.

⁵¹Daha aşağıya inerken uşakları onu karşılayıp oğlunun yaşadığını bildirdiler. ⁵²Saray görevlisi oğlunun iyileşmeye yüz tuttuğu saati uşaklardan sordu. “Dün öğle üstü saat birde ateşi düştü” dediler. ⁵³O zaman baba, İsa'nın, “Oğlun yaşıyor” dediği anda çocuğun iyileştiğini anladı. Hem kendisi hem de tüm ev halkı iman etti. ⁵⁴İsa'nın Yahudiye'den Galile'ye gelişinde yaptığı ikinci belirtiydi bu.

^a bkz. 8:24

Otuz Sekiz Yıllık Hasta İyi Oluyor 5:1-18

5 Bu olaylardan sonra Yahudiler'in bir kutlama dönemi^a geldi. İsa Yerus alim'e  ıktı. ²Yerus alim'de Koyun Kapısı yanında –İbranice'de Beytesda adını taşıyan– beş sundurmalı bir havuz vardır. ³Bu sundurmalarda k r, topal, eli ayağı tutmayan büyük bir hasta topluluğu yatardı. (³b) ve (⁴)^b ⁵Orada otuz sekiz yıldan beri hastalık çeken bir adam vardı. ⁶İsa onun yerde yattığını gördü. Adamın uzun süredir aynı durumda bulunduğunu bildiğinden, **“İyi olmak ister misin?”** diye sordu. ⁷Hasta, “Efendi, su çalkanır  alkanmaz beni havuza koyacak adamım yok” diye yanıtladı, “Ben davranmaktayken başka biri benden önce atlıyor!”

⁸İsa, **“Ayağa kalk”** dedi. **“D  eğini kaldır ve yürü!”** ⁹Adam o anda iyi oldu. D  eğini kaldırıp yürüdü. Ne var ki, o gün Şabat'tı^c. ¹⁰Bu nedenle Yahudi yetkililer sağlığa kavuŐan adama, “Bugün Şabat'tır” dediler. “D  eğini kaldırmaya izin verilmez^d.” ¹¹Adam, “Beni iyi edenin kendisi, ‘D  eğini kaldır ve yürü!’ dedi” diye karşılık verdi. ¹²Bu kez, “Kimdir sana, ‘d  eğini kaldır ve yürü’ buyruğunu veren” diye sordular. ¹³Gelgelelim iyi edilen adam O'nun kim olduğundan habersizdi;  unk  orada çok insan toplanmıŐ, İsa da ayrılmıŐtı. ¹⁴Bundan sonra İsa onu tapınakta bulup, **“Bak, iyi oldun”** dedi. **“Artık günah işleme ki, başına daha kötü bir Şey gelmesin.”**

¹⁵Adam gidip kendisini iyi edenin İsa olduğunu Yahudi yetkililere bildirdi. ¹⁶Bu yüzden Yahudi yetkililer İsa'ya saldırıda bulunmaya başladı;  unk  bu eylemleri Şabat gününde yapıyordu. ¹⁷İsa onları yanıtladı: **“Babam Şu ana dek çalıŐmasını sürdürüyor, ben de  alıŐyorum.”** ¹⁸İŐte bu yüzden Yahudi yetkililer O'nu öldürmek için çabalarını yođunlaŐtırdılar.  unk  yalnız Şabat'ı bozmakla kalmamıŐ, “Tanrı Babam'dır” diyerek kendisini Tanrı'yla bir tutmuŐtu.

İsa ve O'nu Gönderen 5:19-29

¹⁹İsa onları yanıtladı: **“Size önemle belirtirim ki, Oğul kendiliğinden hiçbir Şey yapamaz. Ancak Baba'nın yaptıklarını görerek onları yapar. Ve baba ne yaparsa, Oğul da O'nun gibi yapar. ²⁰ unk  Baba Oğul'u sever ve yaptıklarının tümünü O'na gösterir. O'na bunlardan daha yüce işler de gösterecektir; sizler ŐaŐakalısınız diye. ²¹ unk  Baba nasıl  l leri diriltip onlara yaşam sağlıyorsa, Oğul da istediklerine yaşam sağlar. ²²Baba kimseyi kendisi yargılamaz. Tüm yargılamayı Oğul'a vermiştir. ²³ yle ki, herkes Baba'ya sayđı gösterdiği gibi Oğul'a da sayđı göstersin. Oğul'a sayđı göstermeyen O'nu gönderen Baba'ya da sayđı göstermez.**

²⁴“Size önemle belirtiyorum: Benim sözümü dinleyenin ve beni gönderene iman edenin sonsuz yaşamı vardır. O yargılanmayacaktır; ölümden yaşama geçmiŐtir. ²⁵Size önemle belirtiyorum: Vakit geliyor, işte geldi bile. Ölüler Tanrı Oğlu'nun sesini iŐitecek ve iŐitenler yaŐayacak. ²⁶ unk  Baba yaşam kaynağı olduğu gibi, Oğul'a da yaşam kaynağı olmayı sađlamıŐtır. ²⁷Yargılama yetkisini de vermiştir O'na.  unk  O İnsanoğlu'dur. ²⁸Buna ŐaŐmayın. Mezarda yatan herkesin O'nun sesini iŐiteceđi vakit geliyor. ²⁹İyilik yapanlar yaşam diriliŐine, kötülük yapanlarsa yargı diriliŐine dirilecek.”

^a Olasılı, Passah kutlaması.

^b [³b ve ⁴] [^{3b}Suyun  alkanmasını beklerlerdi. ⁴ unk  zaman zaman Rab'bin bir meleği havuzun içine inerek suyu  alkalardı. Su çalkalandıktan sonra içine ilk dalan insan, tutulduğu sayrılık neyse sağlığa kavuŐurdu.]

^c bkz. Matta 12:1

^d Dinsel yasa açısından.

Bu Yetkiye Tanıklık Edenler Kimdir? 5:30-47

³⁰“Ben kendi kendime hiçbir şey yapamam; işittiğim gibi yargılarım. Benim yargılayışım doğrudur. Çünkü kendi isteğimi değil beni gönderenin isteğini ararım. ³¹Eğer kendim için tanıklık edersem tanıklığım gerçek sayılmaz. ³²Benim için başka biri tanıklık ediyor. O'nun benim için ettiği tanıklığın gerçek tanıklık olduğunu biliyorum.

³³“Yahya'ya adamlar gönderdiniz ve o gerçeğe tanıklık etti. ³⁴Kaldı ki, benim tanıklığım insanlardan kaynaklanmıyor, ama siz kurtulasınız diye bunları söylüyorum. ³⁵Yahya yanan ve aydınlık veren bir ışıktı. Siz de onun ışığında bir süre sevinç bulmak istediniz. ³⁶Ama ben Yahya'ninkinden daha üstün tanıklığa sahibim. Çünkü Baba'nın sonuçlamam için bana verdiği işler –yapmakta olduğum şu eylemler– beni Baba'nın gönderdiğine tanıklık ediyor. ³⁷Beni gönderen Baba kendisi de bana ilişkin tanıklık etmiştir. Siz hiçbir dönemde ne O'nun sesini duydunuz, ne de O'nun yüzünü gördünüz. ³⁸O'nun sözü içinizde kalmıyor. Çünkü O'nun gönderdiği kişiye iman etmiyorsunuz. ³⁹Kutsal Yazılar'ı dikkatle araştırıyorsunuz. Çünkü sonsuz yaşamınızın onlarda bulunduğunu sanıyorsunuz. Oysa bana da onlar tanıklık ediyor. ⁴⁰Yine de yaşam bulmak için bana gelmek istemiyorsunuz.

⁴¹“İnsanlardan gelen yüceliği aramıyorum. ⁴²Ama sizi biliyorum; içinizde Tanrı sevgisi yoktur. ⁴³Baba'nın adıyla geldim ve beni kabul etmiyorsunuz. Ama başka biri kendi adıyla gelse onu kabul edeceksiniz. ⁴⁴Birbirinizi yücelten ve tek olan Tanrı'dan gelen yüceliği aramayan sizler nasıl iman edebilirsiniz? ⁴⁵Sanmayasınız ki, sizi Baba'nın önünde ben suçlayacağım. Sizleri suçlayan kendisine umut bağladığınız Musa'dır. ⁴⁶Çünkü Musa'ya iman etmiş olsaydınız bana da iman ederdiniz. Çünkü o bana ilişkin yazmıştır^a. ⁴⁷Ama onun yazdıklarına iman etmiyorsanız benim sözlerime nasıl iman edeceksiniz?”

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor 6:1-15

(Matta 14:13-21; Markos 6:30-44; Luka 9:10-17)

6 Bu olaylardan sonra, İsa Taberiye diye tanınan Galile Denizi'nin karşı yakasına gitti. ²Büyük bir topluluk O'nu izliyordu; çünkü hastalar üzerinde yaptığı belirtileri görmüşlerdi. ³İsa dağ yamacına çıkıp orada öğrencileriyle birlikte oturdu. ⁴Yahudiler'in Passah'ı kutlayışı yakındı. ⁵İsa gözlerini kaldırdığında büyük bir topluluğun kendisine doğru geldiğini gördü. Filippos'a, “**Bunların yemesi için nereden ekmek alalım?**” diye sordu. ⁶Bu sözü onu denemek için söylemişti; çünkü kendisi ne yapacağını biliyordu.

⁷Filippos yanıtladı: “Her birinin ağzına bir lokma yiyecek koyabilmesi için iki yüz dinarlık^b ekmek bile yetmez!” ⁸Öğrencilerinden biri, Simon Petros'un kardeşi Andreas O'na, ⁹“Burada beş arpa ekmeğiyle iki balığı olan bir çocuk var” dedi. “Ama bu koca topluluk için bu nedir ki!”

¹⁰İsa, “**Topluluğu yere oturtun**” dedi. Sık bir çayırıktaydılar. Böylece, sayısı yaklaşık beş bini bulan erkek yere oturdu. ¹¹Bunun üzerine İsa ekmekleri aldı, teşekkür yükselttikten sonra oturanlara dağıttı. Bunun gibi, balıklardan da istedikleri kadar verdi. ¹²Herkes iyice doyduktan sonra İsa öğrencilerine, “**Artakalan parçaları**

^a bkz. Yasanın Tekrarı 18:15

^b Bir dinar bir gündeliktir.

toplayın” dedi. “Hiçbir şey atılmasın.”¹³Onlar da topladılar. Beş arpa ekmeğini yiyenlerden artakalanlarla on iki küfe doldurdular.

¹⁴İsa'nın sonuçlandığı bu belirtiyi görenler, “Gerçekten, dünyaya gelmesi beklenen peygamber budur” dedi. ¹⁵İsa da onların gelip kendisini kaptıkları gibi kral ilan etmeye götüreceklerini bildiğinden yalnız başına yeniden dağa çekildi.

İsa Su Üstünde Yürüyor 6:16-21 (Matta 14:22-33; Markos 6:45-52)

¹⁶Akşam olunca İsa'nın öğrencileri aşağıya, denize indi. ¹⁷Bir tekneye binip karşı kıyıda Kafernahum'a doğru denizi aşmaya başladılar. Karanlık basmıştı. İsa daha yanlarına gelmemişti. ¹⁸Deniz esen güçlü rüzgârın etkisiyle kabarıyordu. ¹⁹Bu durumda yaklaşık üç dört mil kürek çektikten sonra, İsa'nın deniz üstünde yürüyerek tekneye yaklaştığını gördüler. Korkuya kapıldılar. ²⁰İsa, “Ben'im, korkmayın” dedi. ²¹Bunun üzerine O'nu tekneye almak istediler. Tekne hemen gidecekleri kıyıya ulaştı.

Topluluk İsa'yı Arıyor 6:22-24

²²Ertesi gün, denizin öbür kıyısında duran topluluk orada öğrencilerin bindiği tek bir kayıktan başka kayık bulunmadığını gördü. İsa'nın öğrencileriyle birlikte o tekneye binmediğini, öğrencilerin ayrıca ayrıldığını anladılar. ²³Öte yandan, Taberiye'den gelen kayıklar Rab teşekkür yükselttikten sonra topluluğun yemek yediği yerin yakınına varmıştı. ²⁴Topluluk ne İsa'nın, ne de öğrencilerin orada bulunmadığını görünce kayıklara binip İsa'yı aramak için Kafernahum'a gitti.

Yaşam Ekmeği İsa 6:25-59

²⁵İsa'yı denizin karşı kıyısında bulunca, “Rabbi” dediler. “Buraya ne zaman geldin?” ²⁶İsa onları, “Size önemle belirtiyorum” diyerek yanıtladı. “Beni belirtiler gördüğünüz için değil, ekmekten yiyerek doyduğunuz için arıyorsunuz. ²⁷Gelip geçici yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalıcı yiyecek için çalışın. Bunu size İnsanoğlu verecektir. Baba Tanrı O'na mührünü basmıştır.”

²⁸Onlar İsa'ya sordu: “Tanrı'ca onaylanan işleri yerine getirmek için ne yapmamız gerekir?” ²⁹İsa, “Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir” diye yanıtladı onları. ³⁰Bunun üzerine, “Öyleyse ne belirti göstereceksin ki görüp sana iman edelim?” diyerek karşılık verdiler. “Ne yapacaksın? ³¹Atalarımız çölde man yedi. Yazılı olduğu gibi,

“Yemeleri için onlara gökten ekmek verdi^a.”

³²İsa, “Sizlere önemle belirtirim ki” dedi, “Size gökten ekmeği Musa vermedi. Gökten gerçek ekmeği size veren Babam'dır. ³³Çünkü Tanrı'nın ekmeği gökten inen ve dünyaya yaşam verendir.”

³⁴Onlar da İsa'ya, “Ya Rab” dediler. “Bize bu ekmeği her zaman ver.” ³⁵İsa, “Yaşam ekmeği Ben'im” dedi. “Bana gelen acıkmayacak, bana iman eden de susamayacak. Hiçbir zaman.. ³⁶Ama size daha önce de belirttiğim gibi, beni görmenize karşın yine de iman etmiyorsunuz. ³⁷Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecektir. Bana geleni hiçbir zaman geri çevirmem. ³⁸Çünkü kendi isteğimi değil, beni gönderenin isteğini uygulamak için gökten indim. ³⁹Beni gönderenin isteği

6:31 Mısır'dan Çıkış 16:13,14; Mezmur 78:24

^a Tanrı İbrani halkını Mısır'da kölelikten kurtarınca, onları vaat ettiği toprağa ulaştırmadan önce, çölde kırk yıl boyu gökten indirdiği man ile besledi (bkz. Mısır'dan Çıkış 16:13,14).

bana verdiklerinden hiçbirini yitirmeyeyim, onu son günde dirilteyim kapsamındadır. ⁴⁰Çünkü Babam'ın isteği, Oğul'u görüp O'na iman eden herkesin sonsuz yaşamı olmasıdır. Son günde onu ben dirilteceğim.”

⁴¹Bunun üzerine, “Gökten inen ekmek Ben'im” dediği için Yahudiler söylenmeye başladı. ⁴²“Anasını babasını tanıdığımız Yusuf oğlu İsa değil mi bu?” diyorlardı. “Nasıl oluyor da şimdi, ‘Ben gökten indim’ diyor?”

⁴³İsa onlara, “Aranızda söylenip durmayın” dedi. ⁴⁴“Beni gönderen Baba onu çekmedikçe, hiç kimse bana gelemez. Ben de onu son günde dirilteceğim.

⁴⁵Peygamberlerde yazılıdır:

“Tümü Tanrı'ca eğitilmiş olacak.”

“Baba'dan işitip öğrenen herkes bana gelir.

⁴⁶“Bu, bir kimsenin Baba'yı gördüğü anlamına gelmez. Ancak Tanrı'dan olan birey Baba'yı görmüştür. ⁴⁷Size önemle belirtirim: İman edenin sonsuz yaşamı vardır.

⁴⁸Yaşam ekmeği Ben'im. ⁴⁹Atalarınız çölde man yedi ama öldü. ⁵⁰Oysa gökten inen ekmek budur; isteyen ondan yesin ve ölmesin diye. ⁵¹Gökten inen diri ekmek Ben'im. Bu ekmekten yiyen sonsuza dek yaşayacaktır. Dünyanın yaşamı için vereceğim ekmek ise öz bedenimdir.”

⁵²Bunun üzerine Yahudiler aralarında çekişmeye başladı. “Bu adam, yiyelim diye öz bedenini nasıl bize verebilir?” diyorlardı. ⁵³İsa onlara, “Size önemle belirtirim” dedi, “İnsanoğlu'nun bedenini yiyip kanını içmedikçe sizde yaşam olmayacak.

⁵⁴Bedenimi yiyip kanımı içenin sonsuz yaşamı vardır. Ben de onu son gün dirilteceğim. ⁵⁵Çünkü bedenim gerçek yiyecek, kanım da gerçek içecektir. ⁵⁶Bedenimi yiyip kanımı içen bende kalır, ben de onda kalırım. ⁵⁷Yaşam kaynağı Baba beni gönderdiği, benim de O'nun aracılığıyla yaşadığım gibi beni yiyen de benim aracılığımıyla yaşayacaktır. ⁵⁸Gökten inen ekmek budur. Ataların yiyip de yine öldükleri mana benzemez. Bu ekmeği yiyen sonsuza dek yaşar.” ⁵⁹Bu sözleri Kafarnahum'da öğretmekteyken sinagoga^a söyledi.

Sonsuz Yaşam Sözlerine Bağlılık 6:60-71

⁶⁰Öğrencilerinden birçoğu bunu duyunca, “Bu söz çok çetin” dedi. “Bunları dinlemeye kimin gücü yeter?” ⁶¹İsa onların bu konuda söylendiğini bildiğinden, “Bu sizin kösteklenmenize mi neden oluyor?” dedi. ⁶²“Ya İnsanoğlu'nun önceden bulunduğu yere çıktığını görseydiniz ne olacaktı? ⁶³Yaşam sağlayan Ruh'tur. Beden hiçbir şeye yaramaz. Size söylediğim sözler Ruh'tur, Yaşam'dır. ⁶⁴Ama aranızda iman etmeyen bazıları vardır.” Çünkü İsa iman etmeyenlerin de, kendisini ele verecek olanın da kim olduğunu taa başlangıçtan biliyordu. ⁶⁵Sözlerini geliştirdi: “Bu nedenle size, ‘Kendisine Babam'dan olanak sağlanmadıkça kimse bana gelemez’ dedim.”

⁶⁶Bunun üzerine öğrencilerinden birçoğu geri döndü ve artık O'nunla yürümez oldu. ⁶⁷İsa On İkiler'e, “Yoksa siz de mi gitmek istiyorsunuz?” diye sordu. ⁶⁸Simon Petros, “Ya Rab” dedi. “Kime gideceğiz ki? Sonsuz yaşam sağlayan sözler sendedir.

⁶⁹Biz de iman ettik ve bildik ki Tanrı'nın Kutsalı sensin.”

⁷⁰İsa onları, “Siz On İkiler'i ben seçmedim mi?” sözüyle yanıtladı, “Üstelik içinizden biri iblisin tekidir.” ⁷¹İşkariyotlu Simon'un oğlu Yahuda'dan söz ediyordu. Çünkü On İkiler'den biri olup İsa'yı ele verecek kişi oydu.

6:45 Yeşaya 54:13; Yeremya 31:33,34; I.Selanicliler 4:9

^a bkz. Matta 4:23

İsa Kardeşlerini Aydınlatıyor 7:1-9

7 Bu olaylardan sonra İsa Galile'de dolaşmaya başladı. Yahudiye'de dolaşmak istemiyordu. Çünkü Yahudi yetkililer O'nu öldürmek için fırsat kolluyordu. ²O sırada Yahudiler'in Çadır Kurma kutlayışı* yaklaşmıştı. ³Bunun için kardeşleri İsa'ya, "Buradan çık, Yahudiye'ye git" dediler. "Öyle ki, öğrencilerin yaptığın işleri görsün. ⁴Kendisini tanıtmak isteyen insan yaptığını gizlemez. Madem bu işleri yapıyorsun, kendini dünyaya açıkça göster." ⁵Çünkü kardeşleri bile O'na iman etmiyordu.

⁶İsa onlara, "Benim kendimi açıklama vaktim daha gelmedi" dedi. "Sizin içinse vakit her an uygundur. ⁷Dünya size kin besleyemez, ama bana kin besliyor. Çünkü ben dünya işlerinin kötülüğüne tanıklık ediyorum. ⁸Kutlayışa katılın siz. Ben bu kutlayışa^a katılmayacağım; çünkü vaktim bütünlüğe varmadı daha." ⁹Bunları söyleyerek Galile'de kaldı.

İsa Kutlayışa Katılıyor 7:10-13

¹⁰Ne var ki, kardeşleri kutlama olayına katılınca O da katıldı. Ancak bunu açıkça değil, gizlice yaptı. ¹¹Bu arada Yahudi yetkililer kendisini kutlama yerinde arıyor, "O nerede?" diye soruşturuyorlardı. ¹²Halk arasında O'na ilişkin bir sürü çelişkili fısıltı dolaşıyordu. Bazıları, "İyi adamdır" diyordu. Başkaları ise, "Hayır, halkı kandırıyor" diyordu. ¹³Ama hiç kimse O'na ilişkin düşüncesini açıkça bildiremiyordu. Çünkü Yahudi yetkililerden korku vardı.

İsa Kutlamada Eğitiyor 7:14-24

¹⁴Kutlama yarılanınca, İsa tapınağa çıkıp öğretmeye koyuldu. ¹⁵Yahudi yetkililer şaşakalmış durumda soruyordu: "Bu adam öğrenim görmeden nasıl bunca bilgiye sahip?"

¹⁶İsa onları yanıtladı: "Benim öğretim kendimin değil, beni gönderenindir. ¹⁷Tanrı'nın isteğini uygulamak isteyen biri çıkarsa, öğretinin Tanrı'dan mı olduğunu yoksa kendiliğinden mi konuştuğumu bilecektir. ¹⁸Kendiliğinden konuşan kendi yüceliğini kovalar. Kendisini gönderenin yüceliğini kovalayansa gerçek Olan'dır ve O'nda aldaticılık yoktur. ¹⁹Musa sizlere ruhsal yasayı vermedi mi? Yine de hiçbiriniz ruhsal yasayı uygulamıyorsunuz. Niçin beni öldürmeye çalışıyorsunuz?" ²⁰Halk, "Seni cin tutmuş" diye yanıtladı. "Kim seni öldürmeye çalışıyor ki?"

²¹İsa onlara, "Bir mucize^b yaptım, hepimiz şaşkına döndünüz" dedi. ²²"Musa size sünneti verdi –bu da Musa'dan olmayıp atalardandır– ve siz Şabat günü birini sünnet ediyorsunuz. ²³Madem Musa'nın ruhsal yasası bozulmasın diye Şabat günü adam sünnet ediyorsunuz, Şabat günü bir adamı tümenden iyi ettim diye hangi nedenle bana kızılıyorsunuz? ²⁴Görünüşe göre yargılamayın. Yargınız hakça olsun."

Mesih Bu Olabilir mi? 7:25-31

²⁵Yeruşalimliler'den bazıları, "Öldürmeye fırsat kolladıkları kişi bu değil mi?" dedi. ²⁶"İşte açıktan açığa konuşuyor, kimse de bir şey demiyor. Yoksa başkanlar O'nun Mesih olduğunu gerçekten biliyor mu? ²⁷Ama biz bu adamın nereden geldiğini biliriz. Oysa Mesih geldiğinde kimse O'nun nereden geldiğini bilmeyecek."*

^a Bazı metinlerde *şimdilik*.

^b Bu mucizeye ilişkin, bkz. 5:1-16

²⁸İsa tapınakta öğretirken yüksek sesle konuştu: “Hem beni biliyorsunuz, hem de nereden geldiğimi.. Ben kendiliğimden gelmedim. Ama beni gönderen gerçektir. Ne var ki, O’nu tanıyorsunuz. ²⁹Oysa ben O’nu tanıyorum. Çünkü O’ndanım ve beni O gönderdi.”

³⁰Bunun üzerine İsa’yı yakalamaya yeltendilerse de, kimse O’na el uzatmadı. Çünkü vakti daha gelmemişti. ³¹Halktan birçoğu da, “Sanki Mesih gelince bunun yaptıklarından daha çok belirti mi yapacak?” diyerek O’na iman etti.

İsa’yı Tutuklamaya Gönderilen Görevliler 7:32-36

³²Ferisiler halkın İsa’ya ilişkin bu çelişkili fısıltılarını duydu. Ardından, başrahiplerle Ferisiler O’nu tutuklamak üzere kolcular gönderdi. ³³İsa, “Kısa bir süre daha sizlerle birlikteyim” dedi. “Sonra beni gönderene gideceğim. ³⁴Beni arayacaksınız ama bulmayacaksınız. Çünkü benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz.”

³⁵Yahudi yetkililer kendi aralarında, “Nereye gitmeyi tasarlıyor ki, O’nu bulmayalım!” dedi. “Yoksa Yunanlılar arasına dağılmış olanlara mı gitmeyi tasarlıyor? Yunanlılar’a* mı öğretecek? ³⁶Beni arayacaksınız ama bulmayacaksınız; çünkü benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz’ sözünün anlamı ne olabilir?”

Yaşam Veren Su Kaynaklarına Çağrı 7:37-39

³⁷Kutlayışın sonuncu ve en önemli günü İsa ayakta durup yüksek sesle şöyle çağırdı: “Kim susarsa bana gelsin ve içsin. ³⁸Kutsal Yazı’da belirtildiği gibi, bana iman eden kişinin içinden yaşam veren ırmaklar kaynaklanacaktır.”* ³⁹İsa bu sözü kendisine iman edenlerin alacakları Ruh’a ilişkin söylemişti. Çünkü, İsa daha yükseltilmediğinden Ruh verilmemişti.

Halk İçinde Ayrılık 7:40-44

⁴⁰Halktan bazısı bunu duyunca, “Gerçekten bu o peygamberdir” dedi. ⁴¹Bazısı, “Bu Mesih’tir” diyordu. Kimisi de, “Bu ne iş!” diyordu, “Mesih Galile’den gelir mi hiç?” ⁴²“Kutsal Yazı, Mesih Davut’un soyundan olacak ve Davut’un kasabası Beytlehem’den gelecek^a demiyor mu?” ⁴³Böylece halk arasında O’ndan ötürü ayrılık doğdu. ⁴⁴Bazıları O’nu yakalamak istedi ama hiç kimse O’na el uzatmadı.

İleri Gelenlerin Anlaşmazlığı 7:45-52

⁴⁵Bu sırada kolcular, başrahiplerle Ferisiler’in yanına döndü. Bunlar kolculara sordu: “Neden O’nu tutup getirmediğiniz?” ⁴⁶Kolcular, “Hiçbir zaman, hiç kimse O’nun konuştuğu gibi konuşmadı” diye yanıtladı.

⁴⁷Ferisiler, “Yoksa siz de mi kandırıldınız?” dedi. ⁴⁸“Başkanlardan ya da Ferisiler’den tek kişi olsun O’na iman etti mi? ⁴⁹Ruhsal yasayı bilmeyen bu halk lanetlidir.” ⁵⁰Onlardan biri olan ve daha önce İsa’ya gelen Nikodimos kendilerine, ⁵¹“Ruhsal yasamız bir kişiyi dinlemeden ve ne yaptığını öğrenmeden insanı yargılar mı?” diye sordu.

7:42 II.Samuel 7:12; Mika 5:2; Mezmur 89:3

^a Eski Antlaşma’da İsa’yla ilgili bu peygamberlik sözü bildirildiği gibi gerçekleşti (bkz. II.Samuel 7:12; Mika 5:2; Mezmur 89:3,4; Matta 2:6).

⁵²Ona, “Yoksa sen de mi Galile’densin?” diye karşılık verdiler, “Araştır da öğren. Galile’den peygamber çıkmaz.^a”

Cinsel Yolsuzluktan Suçlu Kadın Bağışlanıyor 7:53-8:1-11

8⁵³[Ve herkes evine gitti. İsa da Zeytinlik Dağı’na gitti. ²Sabahın çok erken saatinde yine tapınağa döndü. Tüm halk O’nun yanına geldi. O da oturup onlara öğretmeye koyuldu.

³Dinsel yorumcularla^b Ferisiler, cinsel yolsuzluk yaparken yakalanan bir kadını getirip ortaya diktiler. ⁴İsa’ya, “Öğretmen!” dediler. “Bu kadın cinsel yolsuzluk yaparken suçüstü yakalandı. ⁵Musa ruhsal yasada bu gibilerin taşlanması bize buyurmuştur. Sen bu işe ne dersin?” ⁶Bunu İsa’yı denemek için söylüyorlardı. Öyle ki, O’nu suçlu çıkarabilsinler. İsa yere eğilmiş, parmağıyla toprağa yazı yazıyordu^c. ⁷Kendisine soru sormakta direktmeleri üzerine doğruldu. “**Aranızda kim günahsızsa kadına ilk taşı o atsin**” dedi. ⁸Yeniden yere eğilip parmağıyla toprağa yazmaya başladı. ⁹Bunu işitince yaşlılarından başlayarak, teker teker sonuncusuna varıncaya dek çekilip gittiler. İsa tek başına kaldı. Kadın da orta yerde dikiliyordu. ¹⁰İsa doğrulup, “**Ey kadın**” dedi ona. “**Seni yargılayanlar nerede? Kimse seni suçlu çıkarmadı mı?**” ¹¹Kadın, “Hiç kimse, ya Rab!” deyince İsa, “**Ben de seni suçlamıyorum**” dedi. “**Git ve bundan böyle günah işleme.**”]

Evrensel Işık 8:12-20

¹²Bunun ardından İsa yine onlara konuştu: “**Ben dünyanın ışığı’yım. Ardım sıra gelen yaşam ışığına kavuşacak, hiçbir zaman karanlıkta dolaşmayacak.**”

¹³Ferisiler, “Sen kendine ilişkin tanıklık ediyorsun” dediler, “Tanıklığın gerçek değil.” ¹⁴İsa yanıtladı: “**Ben kendime ilişkin tanıklık etsem bile, tanıklığım gerçektir. Çünkü nereden geldiğimi ve nereye gittiğimi biliyorum. Oysa siz ne nereden geldiğimi biliyorsunuz, ne de nereye gittiğimi..**” ¹⁵Siz gözün gördüğü ölçüde yargı yürütüyorsunuz. Ben hiç kimseyi yargılamam. ¹⁶Kaldı ki, ben yargılasam bile benim yargım gerçektir. Çünkü tek başıma değilim. Beni gönderen Babam’la birlikteyim. ¹⁷Sizin ruhsal yasanızda da iki kişinin tanıklığının gerçek olduğu yazılmıştır. ¹⁸Ben kendime ilişkin tanıklık ediyorum. Beni gönderen Baba da bana ilişkin tanıklık ediyor.”

¹⁹Bunun üzerine, “Baban nerede?” diye sordular O’na. İsa, “**Siz ne beni tanırıyorsunuz, ne de Babam’ı**” diye yanıtladı. “**Beni tanımış olsaydınız, Babam’ı da tanırdınız.**”

²⁰İsa bu sözleri tapınakta, para toplanan yerde söyledi ve kimse O’nu yakalamadı. Çünkü vakti daha gelmemişti.

Gittiğim Yere Gelemezsiniz 8:21-30

²¹İsa onlara yine, “**Ben gidiyorum**” dedi. “**Beni arayacaksınız ve günahınız içinde öleceksiniz. Benim gittiğim yere siz gelemezsiniz.**” ²²Bunun üzerine Yahudi yetkililer şöyle bir sonuç çıkardı: “**Benim gittiğim yere gelemezsiniz’** diyor. Yoksa kendini mi öldürecek?”

^a Oysa Yunus peygamber Galileli’ydi. (bkz. II.Krallar 14:25)

^b bkz. Matta 2:4

^c bkz. Yeremya 17:13; Kutsal Kitap’tan Özdeyişler 10:7b

²³İsa, “Siz yerselisiniz” dedi. “Bense yukarıdan geldim. Siz bu dünyadansınız. Ben bu dünyadan değilim. ²⁴Bu nedenle size, ‘Günahlarınız içinde öleceksiniz’ dedim. Eğer benim, ‘O Kişi’yim’ dediğime^a iman etmezseniz günahlarınız içinde öleceksiniz.”

²⁵Bu kez, “Sen kimsin?” diye sordular. İsa, “Başlangıçtan bu yana size ne dedimse, O’yum” dedi. ²⁶“Sizin için söyleyecek ve yargı yürütecek çok sözüm var. Ama beni gönderen gerçektir ve ben O’ndan duyduklarımı dünyaya bildiriyorum.”

²⁷Onlara Baba’ya ilişkin söz söylediğini anlamadılar. ²⁸Bunun üzerine İsa, “Siz İnsanoğlu’nu yerden yukarı kaldırıncab” dedi, “Benim O Kişi olduğumu ve kendiliğimden hiçbir şey yapmadığımı, ancak Baba’nın bana öğrettiklerini bildirdiğimi anlayacaksınız. ²⁹Beni gönderen benimle beraberdir. O beni kendi başıma bırakmadı. Çünkü ben her zaman O’nun beğendiği işleri yapıyorum.”

³⁰O bu sözleri söylerken birçokları O’na iman etti.

Özgür Kişiler ve Tutsaklar 8:31-43

³¹İsa kendisine iman etmiş olan Yahudiler’e, “Eğer sözümü tutarsanız gerçekten benim öğrencilerimsiniz” dedi. ³²“Gerçeği bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kılacaktır.” ³³Kimileri, “Ama biz İbrahim’in soyuyuz” diye karşılık verdi. “Hiçbir vakit, hiç kimsenin boyunduruğu altına girmedik. Sen nasıl olur da, ‘Özgür olacaksınız’ diyorsun?” ³⁴İsa yanıtladı: “Size önemle belirtirim ki, günah işleyen herkes günahın uşağıdır. ³⁵Uşak evde sonsuza dek kalmaz. Oğulsa sonsuza dek kalır. ³⁶Eğer Oğul sizi özgür kılsa gerçekten özgür olacaksınız. ³⁷İbrahim’in soyundan olduğunuzu biliyorum. Buna karşın, beni öldürmek için fırsat kolluyorsunuz. Çünkü sözüme yüreğinizde yer vermiyorsunuz. ³⁸Ben Baba’nın yanında gördüklerimi bildiriyorum, sizse kendi babanızdan işittiklerinizi yapıyorsunuz.”

³⁹“Babamız İbrahim’dir” diye yanıtladılar. İsa, “İbrahim’in çocukları olsaydınız, İbrahim’in işlerini yapardınız” dedi. ⁴⁰“Ama şu anda beni –Tanrı’dan işittiği gerçeği size bildiren insanı– öldürmek için fırsat kolluyorsunuz. İbrahim bunu yapmadı. ⁴¹Siz kendi babanızın yaptığını yapıyorsunuz.” “Biz rasgele cinsel ilişkiden doğmadık” diye karşılık verdiler, “Tek Babamız Tanrı’dır.” ⁴²İsa, “Tanrı Babanız olsaydı, beni severdiniz” dedi. “Çünkü ben Tanrı’dan çıkıp geldim. Kendiliğimden gelmedim. Beni O gönderdi. ⁴³Ne dediğimi niçin anlamıyorsunuz? Çünkü sözümü dinlemeye dayanamıyorsunuz.”

Şeytan Kimdir? 8:44-47

⁴⁴“Siz babanız iblistensiniz ve babanızın isteklerini uygulamak istiyorsunuz. O, başlangıçtan beri katildir; hiçbir zaman gerçekten yana olmadı, çünkü onda gerçek yoktur. Yalan söylerken içinde bulunanı söyler. Çünkü yalancıdır ve yalanın babasıdır.

⁴⁵“Ama ben gerçeği söylediğimden bana iman etmiyorsunuz. ⁴⁶Bende günah olduğunu içinizden kim kanıtlayabilir? Madem gerçeği söylüyorum, neden bana iman etmiyorsunuz? ⁴⁷Tanrı’dan olan Tanrı’nın sözlerini dinler. Ama siz bu nedenle dinlemiyorsunuz; çünkü Tanrı’dan değilsiniz.”

^a bkz. 4:26

^b İsa’nın çarmıha çakılmak üzere yerden kaldırılışına değiniliyor (bkz. 3:14).

İbrahim'in Özlem Çektiği Gün 8:48-59

⁴⁸Yahudi yetkililer karşılık verdi: "Sen Samiriyeli'sin^a ve cine tutulmuşsun demekle haklı değil miymişiz?"

⁴⁹İsa, "Cinli değilim" dedi. "Babam'a saygı gösteriyorum, ama siz beni yeriyorsunuz. ⁵⁰Ben kendi yüceliğimi aramıyorum; onu arayan ve yargılayan biri vardır. ⁵¹Size önemle belirtiyorum: Sözümü kim tutarsa sonsuza dek ölüm görmeyecektir."

⁵²Yahudiler, "Şimdi anlıyoruz ki seni cin tutmuş" dediler. "İbrahim de öldü, peygamberler de. Ve sen diyorsun ki, sözümü kim tutarsa sonsuza dek ölümü tatmayacaktır. ⁵³Yoksa sen atamız İbrahim'den üstün müsün? O öldü. Peygamberler de öldü. Kendini kim sanıyorsun?"

⁵⁴İsa yanıtladı: "Eğer kendimi yüceltirsem yüceliğim hiçtir. Beni yücelten Babam'dır, ki siz O'na 'Tanrımız' dersiniz. ⁵⁵Siz O'nu tanımıyorsunuz, ama ben O'nu tanıyorum. Eğer O'nu tanımıyorum dersem, sizin gibi ben de yalancı olurum. Ama O'nu tanıyorum ve sözünü tutuyorum. ⁵⁶Babanız İbrahim günümü görmenin umuduyla kıvanç buldu. Ve görüp sevindi."

⁵⁷Yahudiler, "Daha elli yaşında bile değilsin" dedi. "Üstelik İbrahim'i de mi gördün?" ⁵⁸İsa, "Size önemle belirtirim" dedi, "İbrahim'in doğumundan önce BEN VARIM.^b"

⁵⁹O'na atmak için taşlara yapıştılar. Ama İsa kendisini gizledi ve tapınaktan ayrıldı.

Doğuştan Görmez Adam Görüyor 9:1-12

9 İsa yolda giderken, doğuştan gözleri görmeyen bir adam gördü. ²Öğrencileri sordu: "Öğretmen, kim günah işledi de bu adam kör doğdu; kendisi mi, yoksa anası babası mı?"

³İsa yanıtladı: "Ne o günah işledi, ne de onun anası babası. Ama Tanrı'nın eylemleri onda açıklanmalı. ⁴Daha gündüzken beni gönderenin işlerini uygulamalıyız. Gece bastırıyor; o zaman kimse iş yapamayacak. ⁵Ben dünyada olduğum sürece dünyanın ışığı'yım."

⁶Bu sözleri söyleyerek yere tükürdü, tükürükle çamur yaptı. Çamuru adamın gözlerine sürerek, ⁷"Git, Siloam –'Gönderilmiş' demektir– havuzunda yıkan!" dedi. O da gidip yıkandı ve gözleri açılmış durumda geri döndü.

⁸Bunun üzerine, komşuları ve onun dilendiğini önceden görenler, "Oturup dilenen adam değil mi bu?" dediler. ⁹Kimisi, "Evet o" dedi; kimileri de, "Hayır, ama ona benzeyen birisi" dediler. Adam kendisi, "Ben oyum" dedi. ¹⁰"Öyleyse gözlerin nasıl açıldı?" diye sordular. ¹¹Adam yanıtladı: "İsa adındaki adam çamur yapıp gözlerime sürdü ve bana, 'Siloam'a git, yıkan' dedi. Ben de gidip yıkadım ve gözlerim açıldı." ¹²"Nerede O?" diye sordular. Adam, "Bilmiyorum" dedi.

Ferisiler Araştırmaya Koyuluyor 9:13-34

¹³Az öncesine dek gözleri görmeyen adamı Ferisiler'e getirdiler. ¹⁴İsa'nın çamur yapıp onun gözlerini açtığı gün Şabat idi. ¹⁵Ferisiler nasıl görüme kavuştuğunu

^a bkz. 4:9

^b İsa'nın öncesizliği kapsayan kişiliği (bkz. Yeşaya 41:4b; 43:10b).

ondan yine sordular. Adam da, “Gözlerime çamur sürdü, yıkandım ve görüyorum” dedi.

¹⁶Ferisiler’den bazıları, “Bu adam Tanrı’dan değildir” dedi. “Çünkü Şabat’ı tutmuyor.” Kimisi de, “Günahlı insan nasıl böylesi belirtiler yapabilir?” diyordu. Böylece aralarında ayrılık doğdu. ¹⁷Önceden görmeyene bir kez daha sordular: “Gözlerini açan kişi için sen ne diyorsun?” Adam, “Peygamberdir” diye yanıtladı. ¹⁸Buna karşın, Yahudi yetkililer adamın anasıyla babasını çağırınca dek, onun kör olup da gözlerinin açıldığına inanmadılar. ¹⁹“Görmez doğdu dediğiniz oğlunuz bu mu? Nasıl oluyor da şimdi görüyor?” diye sordular.

²⁰Anasıyla babası, “Bunun oğlumuz olduğunu ve gözleri görmez doğduğunu biliyoruz” dediler. ²¹“Ama onun şimdi nasıl görebildiğini bilmediğimiz gibi, gözlerini kimin açtığını da bilmiyoruz. Kendisine sorun, yetkin yaşa gelmiştir; durumuyla ilgili gelişimi o anlatsın.” ²²Anasıyla babası Yahudi yetkililerden korktukları için böyle konuşmuşlardı. Çünkü Yahudi yetkililer İsa’yı açıkça Mesih olarak kabul edenin sinagog dışı* edilmesi için aralarında anlaşmışlardı. ²³Anası babası tam bunun içindir ki, “Yetkin yaşa gelmiştir, kendisine sorun” demişlerdi.

²⁴Az önce gözleri görmeyen adamı ikinci kez çağırıp, “Tanrı adına gerçeği konuş” dediler. “Biz bu adamın günahlı olduğunu biliyoruz.” ²⁵Bunun üzerine adam, “Günahlı olup olmadığını bilmiyorum” dedi. “Bildiğim bir şey var: Ben gözleri görmeyen biriydim, şimdi görüyorum.”

²⁶Yine sordular: “Sana ne yaptın? Gözlerini nasıl açtı?” ²⁷Adam, “Size şimdi anlattım ama dinlemediniz” dedi. “Niçin yeniden duymak istiyorsunuz? Yoksa siz de mi O’nun öğrencisi olmak istiyorsunuz?”

²⁸Adamı yererek, “O’nun öğrencisi sensin” dediler. “Biz Musa’nın öğrencileriyiz. ²⁹Tanrı’nın Musa’ya konuştuğunu biliyoruz, ama bu adamın nereden ortaya çıktığını bilmiyoruz.”

³⁰Adam, “Şaşılacak şey” diye yanıtladı. “Siz O’nun nereden ortaya çıktığını bilmiyorsunuz; ne var ki, O benim gözlerimi açtı. ³¹Tanrı’nın günahlıları dinlemediğini biliriz. Ama kişi Tanrı’yı sayar ve O’nun isteğini uygularsa, Tanrı onu dinler. ³²Öncesizlikten bu yana kimsenin doğuştan gözleri görmeyen birinin gözlerini açtığı duyulmamıştır. ³³Eğer bu adam Tanrı’dan gelmemiş olsaydı hiçbir şey yapamazdı.”

³⁴“Baştanbaşa günahlar içinde doğmuş birisin” diye karşılık verdiler. “Sen mi bize öğreteceksin?” Ve onu sinagoptan dışarı attılar.

Ruhsal Görmezliğin Oluşturduğu Karanlık 9:35-41

³⁵İsa adamı dışarı attıklarını duydu ve onu bulup, “İnsanoğlu’na iman ediyor musun?” diye sordu. ³⁶Adam, “Efendi, kendisine iman etmem istenen kişi kimdir?” diye yanıt verdi. ³⁷İsa, “O’nu gördün, seninle konuşan da O’dur” diyerek konuştu. ³⁸Adam, “İnanıyorum, ya Rab!” ikrarıyla İsa’ya tapındı.

³⁹İsa, “Bu dünyaya yargılamak için geldim” dedi. “Öyle ki, görmeyenler görsün, görenlerse görmesin.”

⁴⁰Yanında bulunan Ferisiler’den bazıları bunu işitince, “Yoksa biz de mi gözleri görmeyen kişileriz?” diye itiraz etti. ⁴¹İsa yanıtladı: “Gözleri görmez olsaydınız günahınız olmazdı. Ama şimdi görüyoruz dediğiniz için günahınız olduğu gibi duruyor.”

Koyunların Tanıdığı Çoban 10:1-6

10 “Size önemle belirtirim: Koyun ağılına kapıdan girmeyip başka yerden tırmanan kişi hırsız ve eşkiyadır. ²Kapıdan girense koyunların çobanıdır. ³Kapıcı ona kapıyı açar ve koyunlar onun sesini işitir. O da koyunlarını adlarıyla çağırır ve onları dışarı yöneltir. ⁴Kendinkileri yola koyunca onların önünden yürür, koyunlar da ardı sıra gider. Çünkü sesini tanırlar. ⁵Bir yabancıнын ardı sıra gitmezler. Tersine, ondan kaçarlar. Çünkü yabancıların sesini tanımazlar.”

⁶İsa onlara bu simgesel öyküyü anlattı; ama O’nun ne demek istediğini anlamadılar.

İyi Çoban – Koyunların Kapısı 10:7-21

⁷Bunun üzerine İsa yeni baştan anlattı: “Size önemle belirtirim ki ben koyunların kapısıyım. ⁸Benden önce gelenlerin tümü hırsız ve eşkiyadır. Ama koyunlar onları dinlemedi. ⁹Ben kapıyım. Benim aracılığım ile giren kurtulur. Girer, çıkar ve otlak bulur. ¹⁰Hırsız ancak çalmak, öldürmek, yok etmek amacıyla gelir. Bense onlarda yaşam olsun, hem de bol yaşam olsun diye geldim.

¹¹“Ben İyi Çoban’ım. İyi Çoban koyunlar için canını verir. ¹²Parayla tutulan, gerçekte çoban olmayan ve koyunlara sahip çıkmayan kişi kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt da onları kapar, darmadağın eder. ¹³Kaçar, çünkü para karşılığı tutulmuştur ve koyunlar için kaygılanmaz. ¹⁴Ben İyi Çoban’ım ve benim olanları tanırım. Benim olanlar da beni tanır. ¹⁵Baba’nın beni tanıdığı, benim de Baba’yı tanıdığım gibi.. Ve koyunlar için canımı veririm. ¹⁶Bu ağıldan olmayan başka koyunlarım da var. Onları da getirmeliyim. Sesimi duyacaklar; böylece tek sürü, tek Çoban olacak.

¹⁷“Baba beni bunun için sever. Çünkü canımı veririm; öyle ki, onu yeniden alayım. ¹⁸Canımı benden kimse alamaz. Ama onu kendi isteğimle veriyorum. Canımı vermeye de yeniden almaya da yetkim vardır. Bu buyruğu Babam’dan aldım.”

¹⁹Bu sözler yüzünden Yahudi yetkililer arasında yeniden ayrılık doğdu. ²⁰Birçoğu, “O cinlidir” diyordu. “Hem de deli! Niçin O’nu dinliyorsunuz?” ²¹Başkaları ise, “Bunlar cine tutulmuş birinin sözleri değil” diyordu. “Cin körlerin gözlerini açabilir mi hiç?”

Yahudi Yetkililer Açıklama İstiyor 10:22-30

²²Yeruşalim’de tapınağın adanma* yıldönümü kutlanıyordu. Mevsim kıştı. ²³İsa tapınakta Süleyman’ın sundurmasında dolaşıyordu. ²⁴Yahudi yetkililer çevresini sarıp sordular: “Daha ne vakte dek bizi kararsızlık içinde bırakacaksın? Sen eğer Mesih’sen bize açıkça bildir.”

²⁵İsa, “Size bildirdim ama bana inanmıyorsunuz” diye yanıtladı, “Babam’ın adıyla yaptığım işler bana tanıklık ediyor. ²⁶Ama siz iman etmiyorsunuz. Çünkü koyunlarımdan değilsiniz. ²⁷Koyunlarım sesimi işitir, ben de onları tanırım ve ardım sıra gelirler. ²⁸Onlara sonsuz yaşam veririm. Onlar sonsuza dek mahvolmayacak. Hiç kimse de onları elimden kapamayacak. ²⁹Onları bana veren Babam her varlıktan üstündür. Baba’nın elinden onları kapmaya kimsenin gücü yetmez. ³⁰Ben ve Baba biriz.”

Direnif Yoğunlaşıyor 10:31-39

³¹Yahudi yetkililer yine O'nu taşlamak için taşlara sarıldı. ³²İsa onlara, "Size Baba'dan gelen sayısız değerli iş gösterdim" dedi. "Bu işlerden hangisi için beni taşıyorsunuz?" ³³Yahudi yetkililer, "Seni değerli bir iş yüzünden değil, sövdüğünden taşıyoruz" diye karşılık verdiler. "Çünkü sen bir insanken kendini Tanrı yapıyorsun."

³⁴İsa yanıtladı: "Ruhsal yasanızda, Tanrı'nın 'Ben buyurdum: İlahlarsınız' dediği yazılı değil mi? ³⁵O'nun, Tanrı Sözü'nün iletildiği kişiler için İlahlar sözünü kullandığını ve Kutsal Yazı'nın bozulamayacağını biliyoruz. ³⁶'Tanrı'nın Oğlu'yum' dediğim için, Baba'nın kutsayıp dünyaya gönderdiği kişiye değinerek mi, sövüyorsunuz siz? ³⁷Eğer Babam'ın işlerini yapmıyorsa bana iman etmeyin. ³⁸Yok eğer yapıyorsam, bana iman etmeseniz bile yapılan işlere inanın. Öyle ki Baba'nın bende, benim de Baba'da olduğumu bilip anlayasınız."

³⁹Bunun üzerine, O'nu yine yakalamaya yeltendiler. Ama İsa ellerinden sıyrılıp gitti.

Yahya'nın Tanıklığı Gerçektir 10:40-42

⁴⁰İsa yine Ürdün Irmağı'nın öbür yakasında Yahya'nın başlangıçta vaftiz ettiği yere gitti ve orada kaldı. ⁴¹Birçok kişi O'na geldi. "Yahya hiçbir belirti yapmadı; ama Yahya'nın bu insan için söylediği her şey gerçektir" diyorlardı. ⁴²Orada birçokları O'na iman etti.

Değerli Bir Arkadaş Ölüyor 11:1-19

11 Beytanya kasabasında Lazar adlı bir adam hastalanmıştı. Meryem'le kız kardeşi Marta da oralıydılar. ²Meryem, Rab'be güzel kokulu yağ sürüp saçlarıyla ayaklarını silen bayandı; hastalanan Lazar onun kardeşiydi. ³Kız kardeşler, "Ya Rab, sevdiğin kişi hasta" diye İsa'ya haber saldı.

⁴İsa bunu duyunca, "Bu hastalık ölümle sonuçlanmayacak" dedi. "Ama Tanrı'nın yüceliğini belgeleyecek. Öyle ki, bu hastalıkla Tanrı'nın Oğlu yüceltilsin." ⁵İsa Marta'yı, kız kardeşini ve Lazar'ı severdi. ⁶Öyleyken, Lazar'ın hasta olduğunu duyunca bulunduğu yerde iki gün daha kaldı. ⁷Sonra öğrencilerine, "Yine Yahudiye'ye gidelim" dedi. ⁸Öğrenciler, "Öğretmen" dediler. "Daha kısa süre önce Yahudiler seni taş tutmak istedi. Yine de oraya mı gidiyorsun?"

⁹İsa yanıtladı: "Günde on iki saat yok mu? Gündüz gezen sendelemez. Çünkü bu dünyanın ışığını görür. ¹⁰Oysa gece gezen sendeler. Çünkü kendisinde ışık yoktur." ¹¹Bunu belirttikten sonra ekledi: "Dostumuz Lazar uyumuştur, ama ben onu uyandırmaya gidiyorum." ¹²Öğrenciler, "Ya Rab, uyuyorsa kurtulacaktır" diye yanıtladı. ¹³İsa onun ölümünden söz ediyordu. Ama onlar uykuya daldığından söz ettiğini sandılar. ¹⁴Bunun üzerine İsa açıkça, "Lazar ölmüştür" dedi. ¹⁵"Ve ben orada bulunmadığıma sizin yararınıza seviniyorum: İmanınız canlansın diye.. Şimdi kalkın ona gidelim."

¹⁶İkiz denilen Tomas öğrenci arkadaşlarına, "Haydi, biz de gidelim" dedi. "Böylece O'nunla birlikte ölelim." ¹⁷İsa oraya vardığında Lazar'ı dört gün önce

10:34 Mezmur 82:6; Mısır'dan Çıkış 7:1; 22:28

^a bkz. ayet 8

mezara konulmuş buldu. ¹⁸Beytanya Yeruslm'e yakındı; yaklaşık üç kilometre uzaklıkta.. ¹⁹Yahudiler'den birçoğu, erkek kardeşlerini yitiren Marta ve Meryem'i avutmaya gelmişti.

lye Yaşam Veren 11:20-27

²⁰Marta, İsa'nın geldiğini duyunca O'nu karşılamaya ıktı. Meryem evde oturuyordu. ²¹Marta İsa'ya, "Ya Rab" dedi. "Burada olsaydın kardeşim ölmeyecekti. ²²řimdi de her ne dilersen Tanrı'nın sana vereceğini biliyorum."

²³İsa, "**Kardeşin dirilecek**" dedi. ²⁴Marta, "Son gün, ölülerin dirilişinde yeniden dirileceğini biliyorum" diye yanıtladı.

²⁵İsa, "**Diriliş ve yaşam Ben'im**" dedi. "**Bana iman eden lm olsa da yaşayacaktır. ²⁶Yařamakta olan herhangi bir kimse bana iman ederse sonsuzluk boyunca hiç lmeyecektir. Buna iman ediyor musun?**" ²⁷Marta, "Evet, ya Rab" dedi. "Senin Tanrı'nın Oğlu, dünyaya gelecek Mesih olduğuna iman ettim."

İsa Ağlıyor 11:28-37

²⁸Bunu söyledikten sonra gitti, gizlice kız kardeşi Meryem'i çağırarak haber verdi: "ğretmen burada; seni çağırıyor." ²⁹Meryem bunu işitince kalkıp İsa'ya karşılamaya ıktı. ³⁰İsa daha kasabaya varmamıştı, Marta'nın kendisini karşıladığı yerdeydi. ³¹Evde Meryem'in yanında oturmuş, kendisini avutmakta olan Yahudiler Meryem'in ivedilikle ayağa kalkıp sokağa çıktığını görünce, ağlamak için mezara gittiğini sandılar, onu izlediler.

³²Meryem İsa'nın bulunduğu yere varıp O'nu görünce ayaklarına kapandı. "Ya Rab" dedi. "Burada olsaydın kardeşim lmeyecekti." ³³İsa hem onun hem de onunla birlikte gelen Yahudiler'in ağladığını görünce ruhunda inledi, canı sıkıntıyla alkandı. ³⁴"**Onu nereye yatırdınız?**" diye sordu. "Gel de gr, ya Rab!" dediler. ³⁵İsa ağladı. ³⁶Bunu gören Yahudiler, "Bakın, ne denli seviyormuş onu" dediler. ³⁷İlerinden bazıları da, "Krn gözlerini açan, bunun ölümünü önleyemez miydi?" yolunda soru sordular.

İsa Lazar'ı Diriltiyor 11:38-44

³⁸Bunun zerine İsa yeniden derin derin inledi ve mezara yaklaştı. Mezar bir mağaraydı; önüne de bir taş koymuşlardı. ³⁹İsa, "**Taşı kaldırın**" diye buyurdu. Ölünün kız kardeşi Marta, "Ya Rab, artık kokmuştur; öleli dört gün oldu" dedi.

⁴⁰İsa, "**Sana, iman edersen Tanrı'nın yüceliğini göreceksin demedim mi?**" diyerek yanıtladı. ⁴¹Tařı kaldırdılar. İsa gözlerini yukarı yükselterek, "**Ya Baba, beni işittiğin için sana şkredirim**" dedi. ⁴²"**Beni her zaman işittiğini biliyorum. Ancak çevrede duran halk için bu sözleri söylüyorum; beni senin gönderdiğine iman etsinler diye.**"

⁴³Bunları söyledikten sonra yüksek sesle bağırdı: "**Lazar, dışarı gel!**" ⁴⁴l, elleri ayakları sargılarla bağlı, yüzü de bezle sarılı dışarı ıktı. İsa, "**Onu zn, bırakın gitsin**" dedi.

Ölüye Yaşam Verilmesi Direnişe Yol Açıyor 11:45-57

(Matta 26:1-5; Markos 14:1,2; Luka 22:1,2)

⁴⁵Bunun üzerine, Meryem'e gelen ve İsa'nın eylemlerini gören Yahudiler'den birçoğu O'na iman etti. ⁴⁶Öte yandan da aralarından bazıları Ferisiler'e gidip İsa'nın yaptıklarını onlara anlattı. ⁴⁷Bunun üzerine başrahiplerle Ferisiler Kurul'u^a topladı. "Ne yapacağız?" diyorlardı, "Bu adam bir sürü belirti yapıyor. ⁴⁸O'nu böyle bırakırsak herkes O'na iman edecek. Romalılar'sa gelip hem kutsal yerimizi^b hem de ulusumuzu yıkacak."

⁴⁹Aralarından biri –o yılın başrahibi*– Kayafas, "Siz hiçbir şey anlamıyorsunuz" dedi. ⁵⁰"Tüm ulusun yok olmaması için halk yararına bir tek kişinin ölmesi sizin için daha elverişlidir diye düşünemiyorsunuz." ⁵¹Bunu kendiliğinden söylememiştir. O yılın başrahibi olduğundan İsa'nın ulus yararına öleceğine ilişkin peygamberlikte* bulunmuştu. ⁵²Üstelik yalnız ulus yararına değil, Tanrı'nın dağılmış çocuklarını da bir araya toplamak için ölecekti. ⁵³İşte o günden sonra İsa'yı öldürmeyi tasarladılar. ⁵⁴Bu yüzden İsa Yahudiler arasında artık açıkça dolaşmadı. Ancak oradan çöle yakın bir yere, Efraim denen kasabaya gitti ve öğrencilerle birlikte orada kaldı.

⁵⁵Yahudiler'in Passah kutlayışı yakındı. Çevre köylerden birçok kişi kendilerini arındırmak için Passah kutlayışından önce Yeruşalim'e çıktı. ⁵⁶Bunlar İsa'yı arıyor ve tapınakta durup birbirlerine, "Ne dersiniz? Acaba kutlamaya gelmeyecek mi?" diye soruşturuyorlardı. ⁵⁷Başrahiplerle Ferisiler de O'nun nerede olduğunu bilen varsa bildirsin diye buyruklar çıkarmıştı. Amaçları O'nu yakalamaktı.

Somut Bağlılık Örneği 12:1-8

(Matta 26:6-13; Markos 14:3-9)

12 Passah'tan altı gün önce, İsa ölülerden dirilttiği Lazar'ın yaşadığı Beytanya'ya geldi. ²Orada kendisine bir şölen düzenlediler; Marta da hizmet ediyordu. Lazar ise İsa'yla birlikte sofrada oturanlar arasındaydı. ³Bu arada Meryem çok değerli katıksız sümbül kokusundan yarım litre alıp İsa'nın ayaklarına sürdü, sonra da saçlarıyla ayaklarını kuruladı. Tüm ev sümbül yağının kokusuyla doldu. ⁴Öğrencilerinden biri, İsa'yı ele verecek olan Yahuda İşkaryot, ⁵"Neden bu sümbül kokusu üç yüz dinara^c satılıp karşılığı yoksullara verilmedi?" dedi. ⁶Bunu yoksulları kayırdığından değil, hırsız olduğundan söylemişti. Para kesesi ondaydı ve içine konulanı aşırırmaktaydı.

⁷İsa, "Kadını bırak" dedi. "Bunu gömüleceğim gün için saklasın. ⁸Çünkü yoksullar her zaman aranızda olacaktır. Ama beni her vakit aranızda bulmayacaksınız."

Lazar'ı Öldürmeyi Tasarlıyorlar 12:9-11

⁹Yahudiler'den oluşan büyük bir topluluk İsa'nın orada olduğunu öğrenince yalnız İsa için değil, O'nun ölülerden dirilttiği Lazar'ı da görmek için oraya geldiler. ¹⁰Bunun üzerine başrahipler Lazar'ı öldürmeyi tasarladı. ¹¹Çünkü onun yüzünden Yahudiler'den birçoğu varıp İsa'ya iman ediyordu.

^a bkz. Matta 5:22

^b Yeruşalim'deki tapınak.

^c Üç yüz gündelik tutarı.

Yeruşalim'e Görkemli Giriş 12:12-19 (Matta 21:1-11; Markos 11:1-11; Luka 19:28-40)

¹²Ertesi gün kutlayışa katılan büyük bir topluluk, İsa'nın Yeruşalim'e gelmekte olduğunu işitince ¹³hurma dalları kaptı, bağırarak O'nu karşılamaya çıktı:

“Osanna^a! Rab'bin adıyla gelen
İsrail'in Kralı kutludur.”

¹⁴İsa bir sığa bulup bindi. Tıpkı Kitap'ta yazılı olduğu gibi:

¹⁵“Korkma ey Siyon kızı^b.”

İşte Hükümrânın, eşeğin yavrusu sıpaya binmiş geliyor.”

¹⁶Öğrencileri olanları başlangıçta anlamadılar. Ama İsa yüceltilince bunların Kitap'ta O'na ilişkin yazılı olduğunu ve tam o biçimde kendisini karşıladıklarını anımsadılar.

¹⁷Lazar'ı mezardan çağırıp ölüler arasından kaldırdığında İsa'yla birlikte bulunanlar olaya tanıklık ediyordu. ¹⁸Bu nedenle topluluk O'nu karşılamaya çıktı; çünkü O'nun bu belirtiyi yaptığını duymuşlardı. ¹⁹Bunun üzerine Ferisiler birbirlerine, “Görüyorsunuz ya” dedi, “Hiçbir işe yaramıyorsunuz. İşte tüm dünya O'nun ardı sıra gidiyor.”

Bir Onaylama Seslenişi 12:20-28

²⁰Kutlayışta tapınmak için Yeruşalim'e çıkanlar arasında bazı Yunanlılar da vardı. ²¹Bunlar Galile'nin Beytsayda kentinden olan Filippus'a yaklaşıp, “Efendi, İsa'yı görmek istiyoruz” dediler. ²²Filippus varıp Andreas'a bilgi ilettiler. Andreas'la Filippus da bunu İsa'ya bildirdi. ²³İsa, “İnsanoğlu'nun yüceltileceği saat geldi” dedi. ²⁴“Size önemle belirtirim: Yere düşüp de ölmeyen buğday tanesi tek başına kalır. Ama ölürse bol ürün getirir. ²⁵Canını seven onu yitirir. Bu dünyada canını hiçe sayan ise onu sonsuz yaşam için saklar. ²⁶Bana hizmet etmek isteyen ardım sıra gelsin. Öyle ki ben neredeysem, bana hizmet eden de orada bulunsun. Kim bana hizmet ederse Baba onu onurlandıracaktır.

²⁷“Şu anda canım sıkıntıyla çalkanıyor. Ne demem gerekir? ‘Ya Baba, beni bu saatten kurtar’ mı? Ama ben bunun için bu saate gelmiş bulunuyorum. ²⁸Ya Baba, adını yücelt.” Bunun üzerine gökten bir ses geldi: “Yücelttilim, yine de yücelteceğim.”

İsa Ölümünü Açıklıyor 12:29-36a (Matta 26:38)

²⁹Orada dururken bunu duyan halk, “Gök gürledi” dedi. Kimisi de, “Bir melek O'nunla konuştu” diyordu. ³⁰Ama İsa, “Bu ses benim için değil, sizin için geldi” dedi. ³¹“Bu dünyanın yargısı şimdidir. Bu dünyanın başkanı* şimdi dışarı atılacaktır. ³²Bense, yerden yükseltildiğimde herkesi kendime çekeceğim.” ³³Bu sözü nasıl bir ölümle öleceğini belirtmek için söylemişti^c.

³⁴Bunun üzerine topluluk, “Ruhsal yasadan duyduğumuza göre, Mesih tüm sonsuzluk boyunca kalacaktır” diye yanıtladı. “Öyleyse nasıl oluyor da sen, ‘İnsanoğlu'nun yükseltilmesi gerekir’ diyorsun? Bu İnsanoğlu denen kimdir?”

^a bkz. Matta 21:9

^b bkz. Matta 21:5

^{12:13} Mezmur 118:25,26 ^{12:14} Zekarya 9:9

^c İsa çarmıha çakılarak öleceğini anlatıyor (bkz. 3:14; 8:28).

³⁵İsa onlara, “Kısa bir süre daha ışık aranızda olacak” dedi. “Işığa sahipken yürüyün ki karanlık üzerinize bastırmasın. Karanlıkta yürüyen nereye gittiğini bilmez.
³⁶Işığa sahipken ışığa iman edin ki ışık çocukları olasınız.”

İmansızlıkla Kösteklenenler 12:36b-43

İsa bunları söyledikten sonra gidip onlardan gizlendi. ³⁷Önlerinde bunca belirti yapmış olmasına karşın O'na iman etmediler. ³⁸Öyle ki, Yeşaya peygamberin bildirdiği söz yerine gelsin:

“Ya Rab, verdiğimiz habere kim inandı?
Ve Rab'bin güçlü bileği kime açıklandı?”

³⁹Bu nedenle iman edemiyorlardı. Çünkü Yeşaya bunun yanı sıra şöyle demiştir:

⁴⁰“Onların gözlerini görmez etti,
Yüreklerini de katılaştırdı.
Gözleriyle görmesinler,
Yürekleriyle anlayıp dönmesinler,
Ben de onları iyi etmeyeyim diye..”

⁴¹Yeşaya bunları söylemiştir; çünkü İsa'nın yüceliğini görerek O'na ilişkin konuşmuştur.

⁴²Yine de dinsel başkanlardan birçoğu İsa'ya iman etti. Ama Ferisiler'den gelen korku nedeniyle sinagog dışı edilmemek için bunu açıkça söylemediler. ⁴³İnsan onayını Tanrı onayından üstün tuttular.

Çağırığı Geri Çevirenin Yargılanması 12:44-50

⁴⁴İsa yüksek sesle, “Bana iman eden bana değil, beni gönderene iman etmiş sayılır” dedi. ⁴⁵“Beni gören de beni göndereni görür. ⁴⁶Bana iman eden karanlıkta kalmasın diye dünyaya ışık olarak geldim. ⁴⁷Söylediklerimi işitip de tutmayı ben yargılamayacağım. Çünkü dünyayı yargılamak için değil kurtarmak için geldim.
⁴⁸Beni kabul etmeyip söylediklerimi değerlendirmeyeni yargılayacak biri var: Söylediğim söz. Son Gün onu bu söz yargılayacaktır.

⁴⁹“Çünkü ben kendiliğimden konuşmadım. Ne diyeceğimi, ne konuşacağımı beni gönderen Baba buyurdu. ⁵⁰O'nun buyruğu ise sonsuz yaşam olduğunu biliyorum. Bunun için, konuştuğum her sözü Baba'nın bana bildirdiği gibi söylüyorum.”

ÖĞRENCİLERE ÖZEL AÇIKLAMA ve ÖĞRETİ

İsa'ya Özgü Alçakgönüllülük 13:1-17

13 Passah kutlayışından önce İsa bu dünyadan ayrılıp Baba'ya gitme saatinin geldiğini biliyordu. Dünyada kendisinin olanları hep sevmiştir. Onları sonuna dek sevdi.

²Akşam yemeği sürerken iblis, Simon oğlu Yahuda İškaryot'un yüreğine İsa'yı ele verme düzenini koymuş bulunuyordu.

³İsa Baba'nın her şeyi kendi ellerine verdiğini biliyordu. Tanrı'dan gelmişti O ve yine Tanrı'ya gidiyordu. ⁴Yemekten kalktı; giysilerini bir yana koydu, bir havlu alıp

beline sardı. ⁵Sonra leğene su koyup öğrencilerin ayaklarını yıkamaya ve beline sarılı havluya kurulamaya koyuldu. ⁶Simon Petros'a geldiğinde o, "Ya Rab" dedi. "Sen mi benim ayaklarımı yıkıyorsun?"

⁷İsa, "Ne yaptığımı şimdi anlamıyorsun, ama ileride anlayacaksın" diye yanıtladı. ⁸Petros, "Hiçbir zaman ayaklarımı yıkamayacaksın" dedi. İsa, "Yıkamazsam yanımda payın olmaz" yanıtıyla onu aydınlattı.

⁹Simon Petros, "Öyleyse" dedi, "Ya Rab, salt ayaklarımı değil, ellerimi de başımı da yıka!" ¹⁰İsa, "Yıkananın ayaklarından başka yerinin yıkanmaya gereksinimi yoktur" dedi. "O tümünden temizdir. Siz de temizsiniz; ama hepiniz değil." ¹¹Çünkü İsa kendisini ele verecek olanı biliyordu. Bunun için, "Hepiniz temiz değilsiniz" demişti.

¹²Onların ayaklarını yıkadıktan sonra kuşanıp sofraya oturdu. "Size ne yaptığımı biliyor musunuz?" diye sordu. ¹³"Beni Öğretmen ve Rab olarak adlandırıyorsunuz ve doğru söylüyorsunuz. Çünkü ben O'yum. ¹⁴Ben Rab ve Öğretmen'ken ayaklarınızı yıkadığıma göre, siz de birbirinizin ayaklarını yıkamakla yükümlüsünüz. ¹⁵Size bir örnek gösterdim; yaptığımın aynısını siz de birbirinize yapınız diye. ¹⁶Size önemle belirtirim; uşak efendisinden üstün değildir. Ne de gönderilen kendisini gönderenden üstündür. ¹⁷Şimdi bunları bildiğinize göre, uygulayın ki mutlu olasınız."

Sofrada Haber Verilen Hainlik 13:18-30

(Matta 26:20-25; Markos 14:17-21; Luka 22:21-23)

¹⁸ "Hepiniz için söylemiyorum. Ben kimleri seçtiğimi biliyorum. Ama Kutsal Yazı yerine gelmeli:

"Ekmeğimi yiyen

Bana karşı ökçesini kaldırdı."

¹⁹"Bunları size olmadan önce, şimdiden söylüyorum. Öyle ki, olunca benim O olduğuma iman edesiniz. ²⁰Size önemle belirtirim; gönderdiğim kişiyi kabul eden beni kabul eder. Beni kabul eden de beni göndereni kabul eder."

²¹Bunları söyledikten sonra İsa ruhunda üzüntüyle çalkandı ve açıkça tanıklık ederek, "Size önemle belirtiyorum" dedi, "İçinizden biri beni ele verecek"

²²Öğrenciler kime ilişkin konuştuğunun şaşkınlığı içinde birbirlerine bakıyordu. ²³İçlerinden biri sofrada İsa'nın bağına yaslanmıştı. İsa onu severdi. ²⁴Simon Petros ona işaret ederek, "Kimden söz ettiğini sor" dedi. ²⁵O da, İsa'nın göğsüne yaslanmış durumda sordu: "Ya Rab, kimdir o?"

²⁶İsa, "Ekmeğin lokmasını banıp kime verirsem odur" diye yanıtladı. Ardından bir lokma ekmeğin aldı, banıp Simon oğlu Yahuda İškaryot'a verdi. ²⁷Yahuda lokmayı aldığı anda şeytan onun içine girdi. İsa ona, "Ne yapacaksan tez yap" dedi. ²⁸Sofrada oturanlardan hiçbiri ona niçin bunu söylediğini anlayamadı. ²⁹Para kesesi Yahuda'da olduğundan içlerinden bazıları İsa'nın, "Passah'ta bize gerekli şeyleri satın al" ya da, "Yoksullara bir şey ver" dediğini sanıyordu.

³⁰Yahuda lokmayı alınca hemen dışarıya çıktı. Geceydi.

Buyrukların Özeti 13:31-35

³¹Yahuda dışarıya çıkınca İsa, "Şimdi İnsanoğlu yüceltili" dedi. "Tanrı da O'nda yüceltili. ³²Eğer Tanrı O'nda yüceltiliyse, Tanrı da O'nu kendinde yüceltecektir. Hem de O'nu hemen yüceltecektir. ³³Sevgili çocuklar, kısa bir süre

daha sizinle birlikteyim. Beni arayacaksınız; ama Yahudi yetkililere söylediğim gibi şimdi de size söylüyorum: Gittiğim yere siz gelemesiniz.

³⁴“Size yeni bir buyruk bildiriyorum: Birbirinizi sevin. Tıpkı benim sizleri sevdiğim gibi, siz de birbirinizi sevin. ³⁵Birbirinize karşı sevgi taşırsanız, öğrencilerim olduğunuzu herkes anlayacak.”

İsa Petros’un Yadsıyışını Önceden Bildiriyor 13:36-38

(Matta 26:31-35; Markos 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶Simon Petros O’na sordu: “Ya Rab, nereye gidiyorsun?” İsa, “Gittiğim yere şu anda ardım sıra gelemesin” diye yanıtladı. “Ama ileride ardım sıra geleceksin.”

³⁷Petros, “Ya Rab, niçin şimdi ardın sıra gelemeyeyim?” dedi. “Ben senin için canımı veririm.” ³⁸İsa, “Benim için canını mı verirsin?” diye yanıtladı. “Sana önemle belirtirim ki, sen beni üç kez yadsımadan horoz ötmeyecek.”

Baba’ya Götüren Yol 14:1-14

14 “Yüreğiniz sıkıntıyla çalkanmasın, Tanrı’ya iman edin, bunun yanı sıra bana da iman edin. ²Babam’ın evinde kalınacak çok yer vardır. Olmasaydı, size yer hazırlamaya gidiyorum, der miydim? ³Gidip size yer hazırladıktan sonra, yeniden gelip sizi yanıma alacağım; öyle ki, benim bulunduğum yerde olasınız. ⁴Gideceğim yerin yolunu biliyorsunuz.”

⁵Tomas, “Ya Rab, nereye gittiğini bilmiyoruz ki yolu nasıl bileceğiz?” dedi. ⁶İsa, “Yol da, gerçek de, yaşam da Ben’im” diye yanıtladı. “Ben aracı olmadıkça hiç kimse Baba’ya gelemes. ⁷Eğer beni tanımış olsaydınız Babam’ı da tanırdınız. Artık O’nu biliyorsunuz hem de gördünüz.”

⁸Filippos, “Ya Rab, Baba’yı bize göster” dedi, “Bu bize yeter.” ⁹İsa, “Ey Filippos, bunca vakit sizinle birlikte buldum da beni tanımadın mı?” diye yanıtladı. “Beni görmüş olan Baba’yı görmüştür. Sen nasıl, bize Baba’yı göster, diyorsun?”

¹⁰Ben Baba’dayım, Baba da bendedir. Buna inanmıyor musun? Size söylediğim sözleri kendiliğimden söylemiyorum. Bende kalıcı olan Baba kendi eylemlerini yapmaktadır. ¹¹Bana inanın; ben Baba’dayım, Baba da bendedir. Hiç olmazsa bu işler nedeniyle iman edin.

¹²“Size önemle belirtirim; bana iman eden, yaptığım eylemleri kendisi de yapacaktır. Hem de daha üstünlerini yapacak; çünkü ben Baba’ya gidiyorum.

¹³Benim adımla her ne dilerse yapacağım. Öyle ki Baba Oğul’da yüceltilsin. ¹⁴Eğer adımla benden bir şey dilerse yapacağım.”

Kutsal Ruh’un Gelişi 14:15-31

¹⁵“Eğer beni seviyorsanız buyruklarımı tutarsınız. ¹⁶Ben de Baba’dan isteyeceğim ve O size başka bir Avutucu verecek; sonsuza dek sizinle birlikte olsun diye. ¹⁷Dünyanın kabul edemediği Gerçek Ruhu’dur O. Dünya O’nu kabul edemez; çünkü O’nu görmez de tanımaz da. Ama siz O’nu tanırırsınız; çünkü O sizinle kalıyor ve içinde olacaktır.

¹⁸“Sizleri yetim bırakmayacağım; size geri geleceğim. ¹⁹Kısa bir süre sonra dünya artık beni görmeyecek. Ama siz beni göreceksiniz. Ben yaşıyorum bu nedenle siz de yaşayacaksınız. ²⁰O gün bileceksiniz ki, ben Babam’dayım ve siz bendesiniz, ben de sizdeyim.”

²¹“Beni seven buyruklarımı benimseyip tutar. Beni severse Babam tarafından sevilecektir. Ben de onu seveceğim ve kendimi ona açıklayacağım.”

²²Yahuda –İşkaryot değil– O’na, “Ya Rab” dedi. “Nasıl olur da kendini bize açıklayacaksın, öte yandansa dünyaya açıklamayacaksın?” ²³İsa, “Beni seven sözümü tutacaktır” diye yanıtladı. “Babam da onu sevecek, hem de ona gelip yanında konut kuracağız. ²⁴Beni sevmeyen, sözlerimi tutmaz. İşittiğiniz söz ise benim değil, beni gönderen Baba’nındır. ²⁵Bunları daha yanınızdayken söyledim. ²⁶Baba’nın adımla göndereceği Avutucu –Kutsal Ruh– size her şeyi öğretecek ve tüm söylediklerimi anımsatacaktır.

²⁷“Sizlere esenlik bırakıyorum. Size kendi esenliğimi veriyorum. Ben size dünyanın verdiği gibi vermiyorum. Yüreğiniz sarsılmasın ne de korksun. ²⁸Gidiyorum ama yine size geleceğim’ dediğimi duydunuz. Eğer beni seviyorsanız, Baba’ya gittiğim için sevinç duyarsınız. Çünkü Baba benden üstündür. ²⁹Bunu sizlere şimdi, olmadan önce bildirdim. Öyle ki, olunca iman edesiniz. ³⁰Bundan böyle sizinle uzun boylu konuşmayacağım. Çünkü bu dünyanın başkanı geliyor ve onun benim üzerimde hiçbir yetkisi yoktur. ³¹Ama dünya Baba’yı sevdiğimi anlasın diye, Baba’nın bana verdiği buyruk uyarınca iş görüyorum ben. “Kalkın, buradan gidelim.”

İsa’yla İnanlısı – Asmayla Çubuk Tanımı 15:1-17

15 “Ben gerçek asmayım Babam da bağcıdır. ²O, bende ürün vermeyen her çubuğu keser; ürün veren her çubuğu ise daha bol ürün versin diye budayıp temizler. ³Size söylediğim sözle siz zaten temizsiniz. ⁴Bende kalın, ben de sizde. Çubuk asmada kalmazsa kendiliğinden ürün veremediği gibi siz de bende kalmazsanız ürün veremezsiniz. ⁵Ben asmayım, sizler çubuklarsınız. Bende kalan, benim de kendisinde kaldığım kişi bol ürün verir. Çünkü bensiz hiçbir şey yapamazsınız. ⁶Kim bende kalmazsa, asma çubuğu gibi dışarı atılıp kurur. Onları toplayıp ateşe atarlar ve orada yanar. ⁷Eğer bende kalırsanız sözlerim de sizde kalırsa, her ne isterseniz dileyin ve size verilecektir. ⁸Babam bununla, yani bol ürün vermenizle yüceltilir; böylece öğrencilerim olursunuz. ⁹Baba’nın beni sevdiği gibi ben de sizleri sevdim. Sevgimde kalın.

¹⁰Buyruklarımı tutarsanız sevgimde kalırsınız. Nasıl ki ben Babam’ın buyruklarını tuttum ve O’nun sevgisinde kalıyorum. ¹¹Bunları size söyledim; bendeki sevinci duyarsınız ve içiniz sevinçle dolsun diye. ¹²Buyruğum şudur: Birbirinizi sevin, tıpkı benim sizleri sevdiğim gibi.. ¹³Kimsede insanın dostları yararına canını vermesinden daha üstün sevgi yoktur. ¹⁴Eğer size buyruklarımı yaparsanız dostlarımsınız. ¹⁵Bundan böyle size uşak demeyeceğim. Çünkü uşak efendisinin ne yaptığını bilmez. Size dostlarım diyorum. Çünkü Babam’dan işittiğim her şeyi size bildirdim. ¹⁶Siz beni seçmediniz; ben sizi hem seçtim, hem de sizleri atadım. Gidip ürün veresiniz ve ürününüz kalıcı olsun diye. Öyle ki, adımla Baba’dan her ne dilerseniz size versin. ¹⁷Birbirinizi seversiniz diye size bu buyrukları verdim.”

Dünyanın Düşmanlığı 15:18-27

¹⁸“Eğer dünya size kin beslerse bilirsiniz ki, sizden önce bana kin beslemiştir. ¹⁹Eğer dünyadan olsaydınız dünya kendisine bağlı olanı severdi. Dünyadan değilsiniz ama ben sizi dünyadan seçtim. Bu yüzden dünya size kin besliyor. ²⁰Size söylediklerimi anımsayın; uşak efendisinden üstün değildir. Eğer bana baskıda bulundularsa sizlere de baskıda bulunacaklar. Eğer sözümü tuttularsa sizinkini de

tutacaklar. ²¹Bunların tümünü adıma bağlılığınız nedeniyle size yapacaklar; çünkü beni göndereni tanımıyorlar.

²²“Gelmemiş ve onlarla konuşmamış olsaydım günahları olmayacaktı. Ama şimdi günahları için özürleri yoktur. ²³Bana kin besleyen, Babam’a da kin besler.

²⁴Başka hiç kimsenin yapmadığı eylemleri onların arasında yapmamış olsaydım günahları olmayacaktı. Ama şimdi gördüler, yine de hem bana hem de Babam’a kin göttüler. ²⁵Kaldı ki, ruhsal yasalarında yazılı sözü doğruluyor bu:

“Bana nedensiz kin beslediler.’

²⁶“Baba’dan sizlere göndereceğim Avutucu, Gerçek Ruh^a gelince –ki O Baba’dan gelir– bana tanıklık edecektir. ²⁷Siz de tanıklık edeceksiniz. Çünkü başlangıçtan beri benimle birliktesiniz.”

Göksel Eleştirici 16:1-15

16 “Kösteklenmeyesiniz diye bunları size söyledim. ²Sizleri sinagog dışı edecekler. Gerçekten, öyle bir dönem geliyor ki, sizi öldüren herkes Tanrı’ya hizmet ettiğini sanacak. ³Bunları yapacaklar çünkü ne Baba’yı tanıdılar, ne de beni. ⁴Ama bunları size söyledim. Öyle ki, dediklerimin vakti geldiğinde bunları size bildirdiğimi anımsayasınız.

“Bunları size başlangıçtan bildirmedim, çünkü sizinle birlikteydim. ⁵Ama şimdi beni gönderene gidiyorum. İçinizden hiçbiri bana, ‘Nereye gidiyorsun?’ diye sormuyor. ⁶Bunları söylediğim için yüreğiniz üzüntüyle doldu. ⁷Ama size gerçeği konuşuyorum. Gitmem sizin için daha elverişlidir; çünkü gitmezsem Avutucu size gelmez. Ama gidersem O’nu size gönderirim. ⁸O gelince dünyayı günaha, doğruluğa ve yargıya ilişkin kınayacaktır. ⁹Günaha ilişkin, çünkü bana iman etmezler. ¹⁰Doğruluğa ilişkin, çünkü Baba’ya gidiyorum; artık beni göremezsiniz. ¹¹Ve yargıya ilişkin, çünkü bu dünyanın başkanı yargılandı.

¹²“Size söyleyecek daha çok sözüm vardır. Ama şu anda bunlara katlanamazsınız. ¹³Oysa O –Gerçek Ruh– gelince sizi tüm gerçeğe yöneltecektir. Çünkü kendiliğinden konuşmayacak, duyduklarını söyleyecek ve ileride olacakları size bildirecek. ¹⁴O beni yüceltecek, çünkü benim olandan alıp sizlere bildirecek. ¹⁵Baba’nın her nesi varsa benimdir. Bu nedenle benimkinden alıp sizlere bildirecek dedim.”

Üzüntü ve Sevinç 16:16-24

¹⁶“Kısa bir süre sonra beni görmeyeceksiniz. Yine kısa bir süre sonra beni göreceksiniz.” ¹⁷Öğrencilerinden bazıları birbirlerine, “Ne demek istiyor?” diye sordular. “Kısa bir süre sonra beni görmeyeceksiniz ve yine kısa bir süre sonra beni göreceksiniz’ diyor. Bunun yanı sıra da, ‘Çünkü Baba’ya gidiyorum’ diyor. ¹⁸Bu kısa bir süre dediği ne olabilir? Ne dediğini anlamıyoruz” diyerek söyleniyorlardı.

¹⁹İsa kendisine soru sormak istediklerini biliyordu. Onlarla şu yolda konuştu: “Kısa bir süre sonra beni görmeyeceksiniz ve yine kısa bir süre sonra beni göreceksiniz’ dememi mi tartışıyorsunuz? ²⁰Size önemle belirtirim ki, ağlayıp dövüneceksiniz, ama dünya sevinecektir. Üzüntüde çalkanacaksınız, ama üzüntünüz sevince dönüşecek. ²¹Kadın doğuracağı vakit sancı çeker; çünkü saati gelmiştir. Ama

15:25 Mezmur 35:19; 69:4

^a 14:16,17’yi okuyunuz.

çocuğu doğurduktan sonra çektiği acıyı artık anımsamaz, çünkü dünyaya bir insan doğmasının sevinci içindedir. ²²Sizler de şimdi üzüntü içindesiniz. Ama sizi yeniden göreceğim ve yüreğiniz sevinçle dolacak. Bu sevincinizi hiç kimse sizden çekip alamaz. ²³O gün gelince benden hiçbir şey sormayacaksınız. Size önemle belirtiyorum; Baba'dan benim adımla her ne derseniz size verecektir. ²⁴Şu ana dek adımla hiçbir şey dilemediniz. Dileyin alacaksınız; öyle ki sevinciniz dolup taşsın.”

Dünyaya Üstün Gelen 15:25-33

²⁵“Bunları size simgelerle bildirdim. Gayrı simgelerle konuşmayacağım zaman geliyor. Size Baba'ya ilişkin açık bilgi vereceğim. ²⁶O gün benim adımla dileyacaksınız. Baba'ya size ilişkin istekte bulunacağımdan söz etmiyorum. ²⁷Çünkü Baba beni sevdiğiniz ve Tanrı'dan geldiğime iman ettiğiniz için sizi sever. ²⁸Baba'dan gönderildim ve dünyaya geldim. Yine dünyayı bırakıp Baba'ya gidiyorum.”

²⁹Öğrencileri, “Bak şimdi açık açık konuşuyorsun” dediler. “Ve hiçbir simge kullanmıyorsun. ³⁰Şimdi anlıyoruz ki, her şeyi biliyorsun. Kimsenin sana soru sormasına da gerek görmüyorsun. Bu nedenle, Tanrı'dan geldiğine iman ediyoruz.”

³¹İsa, “Şimdi iman ediyor musunuz?” dedi. ³²“Her birinizin darmadağın olup kendi yerine gideceği, beni de tek başıma bırakacağı saat geliyor; geldi bile. Ama yalnız değilim çünkü Baba benimle birlikte. ³³Bende esenliğiniz olsun diye size bunları söyledim. Dünyada acı çekeceksiniz, ama yürekli olun. Ben dünyayı yendim.”

İsa'nın İnanlılar İçin Duası 17:1-26

17 İsa bunları söyledikten sonra gözlerini göğe yükselterek dua etti: “Ya Baba, vakit geldi. Oğlunu yücelt ki Oğul da seni yüceltsin. ²Çünkü sen O'na tüm insanlık üzerinde yetki verdin; öyle ki O'na verdiklerinin tümüne sonsuz yaşam versin. ³Sonsuz yaşam, seni tek gerçek Tanrı'yı ve göndermiş olduğun İsa Mesih'i bilmeleridir. ⁴Seni yeryüzünde yücelttim. Yapmam için bana verdiğin işi sonuçlandırdım. ⁵Şimdi ya Baba, dünya olmadan önce yanında taşıdığım yücelikle katında beni yücelt.

⁶“Dünyadan bana vermiş olduğun insanlara adını açıkladım. Senindiler; onları bana verdin ve sözünü tuttular. ⁷Şimdi biliyorlar ki bana verdiklerinin tümü sendendir. ⁸Bana verdiğin sözleri onlara verdim. Onlar da kabul etti. Gerçekten senden geldiğimi anladılar ve beni senin gönderdiğine iman ettiler.

⁹“Onlar için dilekte bulunuyorum. Dünya için değil, bana verdiklerin için dilekte bulunuyorum. Çünkü onlar senindir. ¹⁰Benimkilerin tümü senindir, seninkiler de benim. Ve ben onlarda yüceldim. ¹¹Artık dünyada değilim, ama onlar dünyadadır. Sana geliyorum, ya kutsal Baba! Bana vermiş olduğun adınla onları koru ki bizim gibi bir olsunlar. ¹²Onlarla birlikte olduğum sürece bana vermiş olduğun adının gücüyle onları korudum. Onları sakladım, mahvolan oğuldan başka onlardan hiçbiri mahvolmadı. Öyle ki, Kutsal Yazı yerine gelsin. ¹³Ama şimdi sana geliyorum ve sevincim kendilerinde tümlensin diye bu sözleri dünyadayken söylüyorum. ¹⁴Onlara sözünü bildirdim ve dünya onlara karşı kin besledi. Çünkü ben dünyadan olmadığım gibi onlar da dünyadan değiller. ¹⁵Onları dünyadan kaldırman için değil, kötü olandan koruman için dilekte bulunuyorum. ¹⁶Ben dünyadan olmadığım gibi onlar da dünyadan değiller. ¹⁷Onları gerçek aracılığıyla kutsal kıl.* Senin sözün gerçektir. ¹⁸Beni dünyaya gönderdiğin gibi, ben de onları dünyaya gönderdim. ¹⁹Onlar yararına ben kendimi kutsuyorum; öyle ki, onlar da gerçekte kutsal kılınsın.

²⁰“Yalnız onlar için değil, onların bildirişiyle bana iman edenler için de dilekte bulunuyorum. ²¹Öyle ki, tümü bir olsun. Senin bende, benim de sende olduğum gibi, ya Baba, onlar da bizde olsun. Böylece beni senin gönderdiğine dünya iman etsin.

²²“Bana verdiğin yüceliği onlara verdim; bizim bir olduğumuz gibi onlar da bir olsun diye. ²³Ben onlarda sen de bende, böylece onlar birliğin doruğuna erişirilsin; ta ki dünya beni senin gönderdiğini ve beni sevdiğin gibi onları da sevdiğini anlasın.

²⁴“Ey Baba, bana verdiklerinin benim bulunduğum yerde, benimle birlikte olmalarını istiyorum. Öyle ki, bana vermiş olduğun yüceliğimi görsünler. Çünkü sen beni dünyanın kuruluşundan önce sevdin. ²⁵Ya adaletli Baba! Dünya seni bilmedi, ama ben seni biliyorum. Bunlar da beni senin gönderdiğini biliyorlar. ²⁶Adını onlara bildirdim ve bildireceğim. Öyle ki, bana taşıdığın sevgi onlarda olsun; ben de onlarda olayım.”

İSA’NIN ÇARMIHA ÇAKILIŞI VE DİRİLİŞİ

İsa’nın Tutuklanması 18:1-11

(Matta 26:47-56; Markos 14:43-50; Luka 22:47-53)

18 İsa duasında bunları söyledikten sonra, öğrencileriyle birlikte Kidron Deresi’nin karşı yakasına geçti. Orada bir bahçe vardı. İsa ile öğrencileri oraya girdi. ²O’nu ele veren Yahuda da bu bahçeyi biliyordu. Çünkü İsa öğrencileriyle çoğu kez orada buluşurdu. ³Yahuda yanına bir asker birliği^a ve başrahiplerle Ferisiler’in gönderdiği kolcuları aldı. Fenerlerle, meşalelerle, silahlarla oraya geldiler. ⁴İsa başına geleceklerin tümünü bildiğinden ileriye doğru adım atarak onlara sordu: **“Kimi arıyorsunuz?”** ⁵“Nasıralı İsa’yı” dediler. İsa, **“Ben’im”** diye yanıtladı.

İsa’yı ele veren Yahuda da onlarla birlikte duruyordu. ⁶İsa onlara, **“Ben’im”** der demez, geri geri çekilip yere düştüler. ⁷Bunun üzerine İsa yeniden, **“Kimi arıyorsunuz?”** diye sordu. “Nasıralı İsa’yı” dediler.

⁸İsa yanıtladı: **“Size benim, dedim. Madem beni arıyorsunuz, bırakın bunları gitsinler.”** ⁹Söylediği şu söz yerine gelsin diye oldu bu: **“Bana verdiklerinden hiçbirini yitirmedim.”^b**

¹⁰Simon Petros yanında taşıdığı kılıcı çekerek başrahibin uşağına indirdi ve onun sağ kulağını kesti. Uşağın adı Malhos’tu. ¹¹İsa Petros’a, **“Kılıcını kınına koy”** dedi. **“Baba’nın bana vermiş olduğu bardağı içmeyecek miyim?”**

İsa Kurul’un Önünde 18:12-14

(Matta 26:57-75; Markos 14:53-72; Luka 22:54-71)

¹²Bundan sonra asker birliğiyle komutan ve Yahudi yetkililerin kolcuları İsa’yı tutup bağladı. ¹³Önce Hanna’ya götürdüler. Çünkü Hanna o yıl başrahiplik eden Kayafas’ın kayınbabasıydı. ¹⁴Halk yararına bir tek kişinin ölmesi daha iyidir diye Yahudi yetkililere öğüt veren Kayafas idi.

^a Roma lejyonunun alt bölümü: 60-120 erden oluşurdu.

^b bkz. 17:12

Petros'un Yadsıması 18:15-18

(Matta 26:69,70; Markos 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵Simon Petros'la başka bir öğrenci İsa'nın ardı sıra geliyordu. Bu öğrenci başrahabin tanışı olduğundan, İsa'yla birlikte başrahabin avlusuna girdi. ¹⁶Petros dışarıda kapının yanında duruyordu. Başrahabin tanışı olan öbür öğrenci çıkıp kapıyı gözleyen hizmetçi kızla konuştu ve Petros'u içeri getirdi. ¹⁷Kapıcı kız Petros'a sordu: "Sen de bu adamın öğrencilerinden biri değil misin?" Petros, "Hayır, değilim" dedi.

¹⁸Bu arada uşaklarla kolcular yaktıkları kömür ateşinin yanında dikilmiş ısınıyorlardı. Çünkü hava soğuktu. Petros da onlarla birlikte durmuş ısınıyordu.

İsa'nın Sorguya Çekilmesi 18:19-24

(Matta 26:59-66; Markos 14:55-64; Luka 22:66-71)

¹⁹Başrahip İsa'yı, öğrencileri ve öğretisiyle ilgili konularda sorguya çekti. ²⁰İsa onu yanıtladı: "Ben dünyaya apaçık konuştum. Her zaman bütün Yahudiler'in toplandıkları sinagogta ve tapınakta öğrettim. Gizlide hiçbir şey konuşmadım. ²¹Niçin beni sorguya çekiyorsun? Kendilerine ne söylediğimi beni işitenlerden sor. Onlar ne konuştuğumu bilirler."

²²İsa bunları söyleyince orada dikilen kolculardan biri, "Başrahibi böyle mi yanıtlıyorsun?" diyerek O'na bir tokat indirdi. ²³İsa ona, "Eğer haksız bir şey dediysem haksızlığımı belirt" dedi. "Ama doğruysa niçin bana vuruyorsun?" ²⁴Bunun üzerine Hanna O'nu bağlanmış durumda başrahip Kayafas'a gönderdi.

Petros'un Yeni Baştan Yadsıması 18:25-27

(Matta 26:71-75; Markos 14:69-72; Luka 22:58-62)

²⁵Bu arada Simon Petros durmuş ısınıyordu. Kendisine, "Sen de O'nun öğrencilerinden değil misin?" diye sordular. O yadsıdı: "Hayır, değilim!" ²⁶Başrahabin uşaklarından biri –Petros'un kulağını kestiği adamın bir akrabası–, "Seni bahçede O'nunla birlikte görmedim mi?" diye sordu. ²⁷Petros yeni baştan yadsıdı ve o an horoz öttü.

Pilatus'un Önünde 18:28-38a

(Matta 27:1,2; 11-14; Markos 15:1-5; Luka 23:1-5)

²⁸Sabah erkendi. İsa'yı Kayafas'ın evinden vali konağına götürdüler. Ama Yahudi yetkililer vali konağına girmedi; dinsel temizlik kuralları bozulmasın, böylelikle Passah'ı yiyebilsinler diye. ²⁹Bu nedenle Pilatus dışarıya, onların yanına çıkıp, "Bu adamı neyle suçluyorsunuz?" diye sordu.

³⁰"Kötülük etmemiş olsaydı, O'nu sana teslim etmezdik" diye yanıtladılar. ³¹Pilatus, "O'nu alın, kendi yasanız uyarınca yargılayın" dedi. Yahudi yetkililer, "Bizim kimseyi öldürmeye yetkimiz yoktur" diye yanıt verdiler. ³²İsa'nın ne tür ölümle öleceğini belirterek söylemiş olduğu söz yerine gelsin diye oldu bu.

³³Bunun üzerine Pilatus yeniden vali konağına girdi ve İsa'yı çağırarak sordu: "Sen Yahudiler'in Kralı mısın?" ³⁴İsa, "Bunu kendiliğinden mi söylüyorsun, yoksa başkaları mı sana benden söz etti?" diye yanıtladı.

³⁵Pilatus, "Nasıl? Ben Yahudi miyim?" dedi. "Seni kendi ulusun ve başrahipler tutuklayıp bana teslim etti. Ne yaptın?"

³⁶İsa, “Benim krallığım bu dünyadan değildir” diye yanıtladı. “Krallığım bu dünyadan olmuş olsaydı, buyruğumdakiler Yahudi yetkililere teslim edilmemi önlemek için savaşırdı. Ama benim krallığımın burasıyla hiçbir ilgisi yoktur.”

³⁷Pilatus, “Demek Kral’sın, öyle mi?” diye sordu. İsa, “Kral olduğumu sen söylüyorsun” diye yanıtladı. “Ben bunun için doğdum, gerçeğe tanıklık edeyim diye dünyaya geldim. Gerçekten yana olan herkes sesime kulak verir.”

³⁸Pilatus, “Gerçek nedir?” diye sordu.

İsa Ölüm Yargısı Giyiyor 18:38b-19:1-16a (Matta 27:15-31; Markos 15:6-20; Luka 23:13-25)

Pilatus bu sorudan sonra yine dışarıya, Yahudiler’in yanına çıkıp onlara, “Ben O’nu suçlayacak hiçbir neden bulamıyorum” dedi. ³⁹“Ama Passah’ta sizlere birisini salıvermem geleneğinizdir. Size Yahudiler’in Kralı’nı salıvermemi ister misiniz?”

⁴⁰Yeni baştan bağırtılarla yanıt verdiler: “Bu adamı değil, Bar-Abbas’ı^a sal!” Bar-Abbas’a gelince, o bir eşkiya idi.

19 Bunun üzerine, Pilatus İsa’yı tutup kamçılattı. ²Askerler O’nun başına dikenlerden çattıkları bir taç taktı. O’nu erguvan çiçeği renginde bir giysiyle kuşattılar. ³Yanına sokulup, “Selam, ey Yahudiler’in kralı!” diyerek yüzüne tokat ardına tokat indiriyorlardı.

⁴Pilatus yine dışarıya çıkıp topluluğa, “İşte O’nu dışarıya, size getiriyorum” dedi. “Öyle ki, kendisinde hiçbir suç nedeni bulmadığımı anlayasınız.” ⁵Böylece, İsa dikenlerden çatma tacıyla ve erguvan çiçeği rengindeki giysisiyle dışarıya çıktı. Pilatus onlara, “İşte o adam!” dedi.

⁶Başrahiplerle kolcular İsa’yı görünce, “Çarmıha çak, çarmıha çak!” diye bağırdılar. Pilatus onlara, “Siz O’nu alıp çarmıha çakın” dedi. “Çünkü ben kendisinde hiçbir suç nedeni bulmuyorum.”

⁷Yahudi yetkililer onu, “Bizim ruhsal yasamız vardır ve ruhsal yasamız uyarınca O’nun ölmesi gerekir” diye yanıtladılar. “Çünkü kendisini Tanrı’nın Oğlu kıldı.”

⁸Bu sözü duyunca Pilatus’un korkudan içi titredi. ⁹Yeniden vali konağına gidip İsa’ya, “Neredensin?” diye sordu. Ama İsa ona karşılık vermedi. ¹⁰Pilatus, “Bana söz söylemiyor musun?” dedi. “Seni salıvermeye de, çarmıha çakmaya da yetkim olduğunu bilmiyor musun?”

¹¹İsa, “Sana yukarıdan verilmeseydi, benim üzerimde hiçbir yetkin olmazdı” dedi. “Bu yüzden beni senin ellerine verenin günahı daha ağırdır.”

¹²Pilatus bu sözler karşısında O’nu salıvermeye uğraştı. Ama Yahudiler var güçleriyle bağırdılar: “Eğer bu adamı salıverirsen, Kayser’in dostu değilsin. Kendisini kral ilan eden herkes Kayser’e başkaldırmış sayılır.”

¹³Pilatus bu sözleri duyunca İsa’yı dışarıya getirdi. Kendisi de Taş Kaldırım – İbranice’de Gabbata– denilen yerde yargı kürsüsüne oturdu. ¹⁴Passah’ın Hazırlık günüydü^b, öğleyn saat on iki sularıydı. Pilatus Yahudiler’e, “İşte kralınız!” dedi.

^a bkz. Matta 27:17

^b Kurban kutlamasının arifesi. bkz. Matta 27:62

^b İsraililer’in Passah’ı Nisan’da dolunayı izleyen Şabat’tır.

¹⁵“İrak olsun, irak olsun; O’nu çarmıha çak!” diye bağırdılar. Pilatus, “Kralınızı mı çarmıha çakayım?” diye sordu. Başrahipler, “Bizim Kayser’den başka kralımız yoktur” diye karşılık verdiler.

¹⁶Sonunda çarmıha çakılmak üzere İsa’yı onlara teslim etti.

İsa Çarmıha Çakılıyor, Giysileri de Paylaşıyor 19:16b-27

(Matta 27:32-44; Markos 15:21-32; Luka 23:26-43)

Bunun üzerine İsa’yı aldılar. ¹⁷Haçını yüklenerek, adı Kafatası olan – İbranice’de Golgota denilen– yere çıktı. ¹⁸Orada O’nu ve iki kişiyi daha çarmıha çaktılar. Biri bir yanda öbürü öte yanda; İsa ise ortadaydı. ¹⁹Pilatus bir belge yazarak haçın üstüne astı. Yazılan şuydu: NASIRALI İSA, YAHUDİLERİN KRALI. ²⁰İbranice, Latince ve Yunanca yazılan bu belgeyi Yahudiler’den birçok kişi okudu. Çünkü İsa’nın çarmıha çakıldığı yer kente yakındı. ²¹Bunu gören Yahudiler’in başrahipleri Pilatus’a, “Yahudiler’in Kralı diye yazma” dediler. “Kendisi, ‘Ben Yahudiler’in Kralıyım’ dedi diye yaz.” ²²Pilatus, “Ne yazdımsa yazdım” diyerek yanıtladı.

²³Askerler İsa’yı çarmıha çaktıktan sonra giysilerini alıp her bir askere birer pay vermek amacıyla dörde böldüler. Harmanisini de aldılar. Ama bu tek parçadan oluşmuş dikişsiz bir dokumaydı. ²⁴Bu nedenle birbirlerine, “Gelin bunu yırtmayalım” dediler. “Kimin payına düşeceğini bulmak için kura çekelim.” Böylelikle şu Kutsal Yazı yerine geliyordu:

“Giysilerimi aralarında paylaştılar,
Harmanim üzerine kura çektiler.”

İşte askerler bunları yaptı.

²⁵İsa’nın haçı yanında annesi, annesinin kız kardeşi, Klopas’ın karısı Meryem ve Magdalalı Meryem duruyordu. ²⁶İsa annesiyle sevdiği öğrencisinin orada durduğunu görünce annesine, “Ya anne,^a işte oğlun!” dedi. ²⁷Ardından öğrenciye, “İşte annen!” dedi. O andan sonra bu öğrenci İsa’nın annesini kendi evine aldı.

İsa’nın Ölümü 19:28-30

(Matta 27:45,46; Markos 15:33-41; Luka 23:44-49)

²⁸İsa artık her şeyin sonuçlandığını biliyordu. Kutsal Yazı’nın yerine gelmesi için “**Susadım**” dedi.

²⁹Orada sirke dolu bir kap duruyordu. Sirkeye daldırılmış bir sünger parçasını bir değneğe takıp O’nun ağzına uzattılar. ³⁰İsa sirkeyi içince, “**Sonuçlandı**” dedi ve başını eğip ruhunu verdi.

İsa’nın Böğrü Deliniyor, Peygamber Sözü Yerine Geliyor 19:31-37

³¹Hazırlık günü olduğundan ve Şabat günü cesetlerin haçta kalmaması gerektiğinden –çünkü o Şabat çok kutsal bir gündü– Yahudi yetkililer, asılanların bacakları kırılın cesetleri de kaldırılın diye Pilatus’tan dilekte bulundular. ³²Bunun üzerine askerler gelip ilkin birinin, sonra onunla birlikte çarmıha çakılan öbürünün bacaklarını kırdılar. ³³İsa’ya gelince, O’nun ölmüş olduğunu görerek bacaklarını kırmadılar. ³⁴Yine de askerlerden biri böğrünü kargıyla deldi. Hemen kan ve su aktı.

19:24 Mezmur 22:18

^a Ey kadın!

19:28 Mezmur 22:15 **19:29** Mezmur 69:21

³⁵Bunu görmüş olan tanıklık etti; öyle ki, sizler de iman edesiniz. Onun tanıklığı gerçektir. O doğru söylediğini biliyor^a. ³⁶Çünkü bunlar Kutsal Yazı yerine gelsin diye oldu:

“O’nun hiçbir kemiği kırılmayacaktır^b.”

³⁷Kutsal Yazı yine şunu bildiriyor:

“Bedenini deldikleri kişiye bakacaklar^c.”

İsa’nın Gömülmesi 19:38-42

(*Matta 27:57-61; Markos 15:42-47; Luka 23:50-56*)

³⁸Bu olaylardan sonra, İsa’nın öğrencisiyken Yahudi yetkililerden korkusu nedeniyle kendisini gizleyen Arimatealı Yusuf, İsa’nın cesedini kaldırmak için Pilatus’tan dilekte bulundu. Pilatus onayladı. Bunun üzerine, Yusuf gelip İsa’nın cesedini kaldırdı. ³⁹İsa’nın yanına ilk kez gece vakti gelmiş olan Nikodimos da yaklaşık yüz litre^{*} mür ile ödağacı getirdi.

⁴⁰İsa’nın cesedini alıp Yahudiler’in ölü gömme geleneklerine uyarak kokularla birlikte keten bezlere sardılar. ⁴¹İsa’nın çarmıha çakıldığı yerde bir bahçe, bahçede de içine hiç kimsenin gömülmediği yeni bir mezar vardı. ⁴²Yahudiler’in Hazırlık Günü olduğundan, mezar da yakında olduğundan, İsa’yı oraya yatırdılar.

Ölüler Arasından Dirilen 20:1-10

(*Matta 28:1-8; Markos 16:1-8; Luka 24:1-12*)

20 Haftanın ilk günü^d erkenden daha ortalık karanlıkken, Magdalalı Meryem mezara geldi. Taşın mezardan kaldırılmış olduğunu görünce ²koşarak Simon Petros’a ve İsa’nın sevdiği öbür öğrenciye^e vardı. “Rab’bi mezardan kaldırmışlar” dedi. “O’nu nereye koyduklarını bilmiyoruz.”

³Petros’la öbür öğrenci hemen yola düzülüp mezara yöneldi. ⁴İkisi de bir arada koşuyordu. Öbür öğrenci Petros’tan daha tez seğirtti ve mezara ilk varan o oldu. ⁵Eğilip bakınca, keten bezlerin yerde serili olduğunu gördü. Ama içeriye girmedi. ⁶Simon Petros da onun ardı sıra geldi, mezarın içine^f daldı. Serili duran bezleri gördü. ⁷İsa’nın başına sarılmış olan peşkir de oradaydı; keten bezlerle bir arada değildi, ayrıca dürülmüş duruyordu. ⁸Sonra taş mezara ilk varan öbür öğrenci de içeriye girip gördü ve iman etti. ⁹Çünkü İsa’nın ölümler arasında dirilmesi gerektiğine ilişkin Kutsal Yazı’yı o ana dek anlamamışlardı. ¹⁰Bunun ardından öğrenciler yine evlerine döndü.

İsa Magdalalı Meryem’e Görünüyor 20:11-18

(*Matta 28:9,10; Markos 16:9-11*)

¹¹Meryem dışarıda, mezara dönmüş ağlıyordu. Ağlayarak eğilip mezarın içine baktı. ¹²İsa’nın cesedinin yatmış olduğu yerde biri baş, öbürü de ayaklar yönünde

^a Olaylara tanık olan ve Tanrı esiniyle yazan Yuhanna.

^b bkz. Mısır’dan Çıkış 12:46; Çölde Sayım 9:12; Mezmur 31:20

^c bkz. Zekarya 12:10

^d Pazar. Şabat (Cumartesi) haftanın yedinci günüdür.

^e Bu yazıyı kaleme alan Yuhanna.

^f İçi oyuk gömüt.

19:36 Mısır’dan Çıkış 12:46; Çölde Sayım 9:12; Mezmur 34:20; **19:37** Zekarya 12:10

beyazlara bürünmüş iki meleğin oturduğunu gördü. ¹³Melekler, “Ey kadın, niçin ağlıyorsun?” diye sordu. Meryem, “Çünkü Rabbim’i kaldırmışlar, O’nu nereye koyduklarını bilmiyorum” diye yanıtladı onları.

¹⁴Bu sözleri söyleyince geriye döndü ve İsa’nın orada durduğunu gördü. Ama O’nun İsa olduğunu anlamadı. ¹⁵İsa ona, “Ey kadın, niçin ağlıyorsun?” diye sordu. “Kimi arıyorsun?” Meryem O’nun bahçıvan olduğunu sanarak, “Efendi” dedi. “O’nu sen kaldırdıysan nereye koyduğunu bildir de kendisini oradan alayım.”

¹⁶İsa, “Meryem!” dedi. Meryem İbranice’de, “Rabbuni!” dedi. (Bunun anlamı Öğretmen’dir.)

¹⁷İsa Meryem’e, “Bana dokunma” dedi. “Çünkü daha Baba’nın yanına çıkmadım. Ama kardeşlerime^a git ve bildir. Babam’ın ve Babanız’ın, Tanrım’ın ve Tanrınız’ın yanına çıkıyorum.” ¹⁸Magdalalı Meryem varıp öğrencilere Rab’bi gördüğünü bildirdi, kendisine söylediklerini aktardı.

İsa Öğrencilerine Görünüyor 20:19-23

(Matta 28:16-20; Markos 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹Haftanın ilk günü –aynı gün akşamleyin– öğrenciler Yahudi yetkililerin korkusundan kapalı kapıların ardında toplanmışlardı. İsa oraya geldi, ortada durup onlara, “Üzerinize esenlik olsun” dedi. ²⁰Bu sözün ardından elleriyle böğrünü gösterdi. Öğrenciler Rab’bi görünce sevinçle doldular. ²¹İsa onlara yine, “Üzerinize esenlik olsun” diyerek konuştu. “Baba beni gönderdiği gibi, ben de sizleri gönderiyorum.” ²²Ve bu sözü bildirince onlara üfleyerek, “Kutsal Ruh’u alın” dedi. ²³“Kimin günahlarını bağışlarsanız, bağışlanacaktır. Kiminkini bağışlamazsanız öylece kalacaktır.”

İmansızlık Alt Ediliyor 20:24-29

²⁴On İkiler’den biri olup İkiz adıyla bilinen Tomas, İsa geldiğinde onlarla birlikte değildi. ²⁵Bu nedenle, öbür öğrenciler ona, “Rab’bi gördük” dediler. Tomas, “O’nun ellerinde çivilerin izlerini görmedikçe, çivilerin deldiği yerlere de parmağımla değmedikçe ve elimi böğrüne koymadıkça inanmam” dedi.

²⁶Aradan sekiz gün geçti. İsa’nın öğrencileri yine iç odadaydılar. Tomas da onlarla birlikteydi. Kapılar kapalıyken İsa geldi. Ortada durup onlara, “Üzerinize esenlik olsun” dedi. ²⁷Ardından Tomas’a, “Parmağını buraya getir ve ellerime bak” dedi. “Elini de uzat ve böğrüne koy. İmansızlığa kapılma, imanlı ol.”

²⁸Tomas O’na, “Rabbim ve Tanrım!” diye yanıt verdi. ²⁹İsa, “Beni gördüğün için mi iman ettin?” dedi. “Görmeden iman edenlere ne mutlu!”

Sevinç Getirici Haber–İman Kaynağı 20:30,31

³⁰İsa öğrencilerinin yanında daha birçok belirti gösterdi. Onlar bu kitapta yazılı değildir. ³¹Ama İsa’nın Tanrı’nın Oğlu Mesih olduğuna iman edesiniz ve iman edip O’nun adıyla yaşama sahip olabilirsiniz diye bunlar yazılmıştır.

^a İsa öğrencilerini kardeşleri sayıyor.

OLAYLARIN DORUĞU

Dirilen İsa'nın Yeni Bir Belirtisi 21:1-8

21 Bu olaylardan sonra İsa Taberiye Denizi^a kıyısında yeniden öğrencilerine açıkça görüldü. Bu görünüşü şöyle oldu: ²Simon Petros, İkiz adını taşıyan Tomas, Galile'nin Kana kentinden Natanael, Zebedi'nin oğulları ve İsa'nın başka iki öğrencisi bir aradaydı. ³Simon Petros öbürlerine, "Ben balık tutmaya gidiyorum" dedi. Öbürleri, "Biz de seninle geliyoruz" dedi. Çıkıp bir tekneye bindilerse de, o gece hiçbir şey tutamadılar.

⁴Şafak sökerken İsa kıyıda durdu. Ama öğrenciler O'nun İsa olduğunu anlamadı. ⁵İsa, "Çocuklar, balığınız yok mu?" sorusunu doğrulttu. "Hayır" diye yanıtladılar. ⁶İsa, "Ağı teknenin sağ yanına atın, tutacaksınız" dedi. Bunun üzerine ağı attılar. Ancak balıkların bolluğundan onu çekmeye güçleri yetmedi.

⁷İsa'nın sevdiği öğrenci Petros'a, "Bu Rab'tir" dedi. Simon Petros O'nun Rab olduğunu duyunca balıkçı gömleğini giyip –çünkü giysilerini çıkarmıştı– denize atladı. ⁸Öbür öğrenciler de balık dolu ağı çekerek kayıkla yaklaştılar. Çünkü kıyıdan ırakta değildiler; yaklaşık yüz on metre kadar ötedeydiler.

İsa Öğrencileriyle Birlikte Yemek Yiyor 21:9-14

⁹Karaya ayak basar basmaz, orada kömür ateşi yandığını gördüler; üstünde balıkla ekmek duruyordu. ¹⁰İsa, "Şimdi tuttuğunuz balıklardan birkaçını getirin" dedi. ¹¹Simon Petros tekneye girdi ve yüz elli üç iri balıkla dolu ağı karaya çekti. Tepe tepe dolu olmasına karşın ağ yırtılmadı.

¹²İsa, "Gelin, kahvaltı edin" dedi. Öğrencilerden hiçbiri O'na, "Sen kimsin?" diye sormak atılganlığını gösteremedi. Çünkü O'nun Rab olduğunu biliyorlardı. ¹³İsa yaklaştı, ekmeği alıp kendilerine verdi. Balığı da verdi. ¹⁴Ölümler arasından dirilişinden sonra, İsa'nın öğrencilere üçüncü görünüşüydü bu.

İsa Petros'un Sevgisini Deniyor 21:15-23

¹⁵Kahvaltıyı bitirdikten sonra İsa, Simon Petros'a sordu: "Ey Yuhanna oğlu Simon, beni bunlardan daha çok seviyor musun?" Petros, "Evet ya Rab, seni sevdiğimi biliyorsun" diye yanıtladı. İsa, "Kuzularımı otlat" dedi.

¹⁶İsa ikinci kez ona sordu: "Ey Yuhanna oğlu Simon, beni seviyor musun?" Simon Petros, "Evet, ya Rab, seni sevdiğimi biliyorsun" diye yanıtlayınca, İsa, "Koyunlarıma çobanlık et" dedi.

¹⁷İsa Petros'a üçüncü kez sordu: "Ey Yuhanna oğlu Simon, beni seviyor musun?" İsa'nın üçüncü kez, "Beni seviyor musun?" diye sorması Petros'u üzdü. "Ya Rab" dedi. "Sen her şeyi bilirsin. Seni sevdiğimi de biliyorsun."

İsa ona, "Koyunlarımla otlat" dedi. ¹⁸"Sana önemle belirtirim; gençken giyinir kuşanır istediğin yere giderdin. Ama yaşlanınca ellerini uzatacaksın, başkası seni giydirip kuşatacak ve gitmek istemediğin yere yöneltecek." ¹⁹Bunu ne tür ölümle Tanrı'yı yücelteceğini belirtmek için bildirdi^b. Bu açıklamadan sonra ona, "Ardım sıra gel" dedi.

^a Galile Denizi.

^b Petros doğal ölümle ölmeyi. İsa'ya iman yüzünden çarmıha çakıldı.

²⁰Petros ardına dönünce baktı ki, İsa'nın sevdiği öğrenci geriden geliyor. Akşam yemeğinde O'nun göğsüne yaslanıp, "Ya Rab, seni ele verecek olan kimdir?" diye soran öğrenciydi bu. ²¹Petros onu gördüğünde İsa'ya sordu: "Pekiyi Rab, ya buna ne olacak?"

²²İsa ona, "Eğer ben gelinceye dek onun kalmasını istiyorsam bundan sana ne?" dedi. "Sen benim ardım sıra gel."

²³Böylece kardeşler* arasında o öğrencinin hiç ölmeyeceğine ilişkin bir söz dolaşmaya başladı. Oysa İsa onun için, "Ölmeyecek" dememişti; "Eğer ben gelinceye dek onun kalmasını istiyorsam bundan sana ne?" demişti.

Olayları Onlara Tanık Olan Yazıyor 21:24,25

²⁴Bunlara tanıklık eden ve bunları yazan öğrencidir bu. Tanıklığının gerçek olduğunu biliyoruz.

²⁵Öte yandan İsa'nın yapmış olduğu başka pek çok eylem vardır. Bunlar teker teker yazılmış olsaydı, sanırım yazılan kitaplar dünyaya bile sığmazdı.